

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRÖMOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A közigazgatás államosítása

Irta: Tisza István.

I.

Idestova 30 esztendeje vert gyökeret a hozzáférők közvéleményében az a tudat, hogy a vármegyei tisztviselők választását nem lehet többé fenntartani. 23 esztendővel ezelőtt fogadta el általánosságban a képviselő ház túlnyomó többséggel a tisztviselők kinevezését kimondó Szapáry-féle törvényjavaslatot. Tulajdonképen ez ellen a törvényjavaslat ellen tört ki az első rendszeres obstrukció; megakadályozta az eszme megvalósítását és hosszú időre leszoritotta azt a napirendről.

Időközben a Fejérváry-kormány belügyminiszterének ügyefogyottsága által ideig-óráig lehetővé tett vármegyei ellentállás új népszerűséget adott bizonyos körökben a választási rendszernek, de ez az elalvóféltben lévő mécses utolsó fellobbanása volt. Mindazok az okok, amelyek már egy emberöltővel ezelőtt meggyőzték a reform szükségéről az elfogulatlan szemlélt, fokozott mértékben érvényesülnek a mi napjainkban s a kinevezési rendszer megvalósítását halaszthatatlan közszükséggé teszik.

A régi időkben független vagyoni helyzetben lévő, jómódban élő uri osztály népesítette be a vármegyéket. Abban az időben sem a gazdálkodás, sem a közigazgatás nem kívánt annyi időt és szakértelmet. A vármegyei tisztviselők nagyrésze e vagyonos földesurak sorából került ki, akik játszva elvit-

ték a vármegye dolgát saját gazdasági ügyeik mellett s minden baj nélkül térhettek vissza az eke szarvához, ha polgártársaik bizalma másokat emelt a tisztviselő állásba. Ilyen körülmények között baj nélkül fennállhatott, üdvös gyümölcsöket termelt a választási rendszer.

Mindez azonban régen megváltozott. Számban, vagyoni erőben megfogyott a földesuri osztály. Az ország nagy részében csak némi romjai léteznek már. A meglévők idejének, munkaerejének javarészét is lekötöti saját gazdálkodásuk intézése; hiszen mai nap-ság olyan élethivatássá vált a gazdálkodás, amely az egész ember egész erejét kívánja meg.

Ugyanez áll a tisztviselői pályáról is. A mi napjainkban nem lehet többé csak amugy mellékesen tisztviselősködni. A közigazgatási tudományoknak s a törvénynek alapos ismerete kell hozzá; akkor is állandó, rendes, pontos munkássággal teljesíthetjük csak a köztisztviselő kötelességeit. Állandó, rendes főfoglalkozássá és az illető családok megélhetési alapjává lett a tisztviselői pálya: kell, hogy biztos kenyeret és előmenetelt nyújtson annak, aki életpályául választotta.

Kell-e mondanom, hogy sem az állandó kenyeret, sem az előmenetelt nem biztosítja a hatévenkénti tisztújítás? Emberek vagyunk mindannyian, tudjuk, mennyire latba esik választásoknál a politika, a rokon összeköttetés, a gyűlölség vagy a pajtáskodás. Érdemes tisztviselők haragosaik ellenszenvének eshetünk áldozatul, vagy legalább is az előmeneteltől íthetik el őket érdemtelenebb, de

jobb összeköttetésekkel rendelkező, szerencsésebb vetélytársaik.

Persze nagyon különböző a helyzet egyes vármegyékben. Vannak vármegyék, amelyekben igazán csak az érdemet tekintik a tisztviselői állás betöltésénél. De bizony nem mindenütt van ez így: számos vármegyében mindjobban előtérbe lépnek a választási rendszernek most jelzett hátrányai.

Nyilvánulnak ezek abban a tekintetben is, hogy — legalább sok helyütt — elsősorban a jó családi összeköttetéssel bíró fiatal emberek számíthatnak előmenetltre és sikerre. Mások vagy be sem juthatnak, vagy szívesebben mennek más olyan pályára, amelyen nem kell ezzel a hátránnyal megküzdödniök. Ne csodálkozzunk tehát, ha fiatalságunk színe-java, különösen némely vidéken, mindjobban elidegenedik a vármegyei közigazgatási pályától.

Már pedig a népnek igazán létérdek, hogy éppen ezekre a tisztviselői állásokra vállalkozzanak a legjobb erők. Gondoljuk meg, milyen élethevágó befolyást gyakorol egy-egy főszolgabíró vagy alispán a gondjaira bízott nép sorsára, fejlődésére és jólétére. Mennyi érdeke fűződik a közönségnek ahhoz, hogy kellő törvénytudással, igazságszeretettel, belátással és hűséges kötelességtudással lássa el hivatalát. Hiába vannak a legjobb törvények, ha nincs, aki azokat célszerűen és hiven végrehajtsa; az igazán jó tisztviselő ellenben segíthet a legrosszabb törvény fogyatékoságain.

A nép iránti kötelességünk tehát olyan szervezetet adni a közigazgatásnak, amelyik

Napfordulás.

Irta: Anatole France.

Egy asszony lebegett el madárdaltól hangos május-hajnalon a fásor százéves akácainak árnyékában.

Alakja, mintha oda lett volna lehellve az utat szegélyező tejszínű virágszirmok és harmattól csillogó bokrok közé, melyek hódolva bókolának feléje szoknyájának halk hullámokat verő mozgására.

A falombokon átsurruló napsugár elő-elővillant zöld bőrtőnéből, hogy orozvarkőrülcscsokolhassa az édes alakot, a mikor pedig a fásor hézagainál előzőnlötte alakját a verőfény, az olyan volt, mint a myrhafüstben uszó, aranytól sugárzó kehely az urnapi kórmeneten.

Olyan fehéren sugárzó, olyan üdítő volt ez a jelenet, mint a törékeny *chárá*-nak kristályvizben lebegő képe.

Hullámos járással haladt tova s úgy tetszett, mintha lépteinek ritmusára csendülne fel a gyöngyvirág harangocskáit.

Piros napernyője a pünköszi virágoskert színes ígérete gyanánt uszott a szétáramló, fénytől mámoros illatban.

A kéz szórakozottan forgatta az ernyőt: talán maga sem tudta, hogy annak mozgása biztató ígéretet ír a légbe:

Visszajövök!

Nem igaz, hogy lenne érzékük a nők-

nek, mely megéreztetné velük a reájuk tapadó sóvár nézést.

Ha volna ilyen, annak az asszonynak el kellett volna tiukadnia az epedő utánanézés perzselése alatt! Le kellett volna roskadnia a lángoló tekintet égetése alatt! Ki kellett volna gyulnia a lobogó szenvedély izzó polyp karjaiban, melyek fojtogató öleléssel gyűrűzték körül távolba vesző törékeny alakját!

Az asszony nem érezte meg, hogy rabul ejtett férfit pillantás tapad rája, kifartóan, mőhőn, kutatóan és le nem válik róla, míg csak az elvesztő távolsgón át olvasható maradt a biztatás:

Visszajövök!

A férfi megigézve maradt állva.

De hiába tűnt el előle a bájos kép, a varázslat tovább játszott vele.

Ugy érezte, mintha megértene a párját hívó madárnak zengő szavát; mintha arcot, édes arcot öltene a fehéren nyíló virágok szirmai és ezerszeresen hoznák vissza az eltűnt víziót. A remegő napgyűrűkben csak az ő arcával találkozott s mikor szemét behunyva lehellte be a hajnalfényben született illatot, két karját vágyakozva tárta ki, mert az imádott lény közelségét vélte érezni.

„Vissza fogsz jönni!” sugta álmodozva és szavakat keresett, melyekkel üdvözölni fogja.

Ha most térne vissza! Milyen tirádát

tudna mondani abból a himnusból, melyet az ébredő tavasznak lelket nyitogató némasága hallelujáz!

Milyen egekig érő symphonia támadna abból, ha elmondhatná neki azt az olthatlan vágyakozást, a mi a bokrokról, faágakról hangzik alá a zendülő ajkáról! Ha ez az ő szívében átszűrődve kerülhetnek kimonadásra! Milyen Paeon támadna abból!

Milyen eleven, vértkértgető szavakba tudná önteni azt az öntudatlan, szűzi epedést, mely a gyöngyvirágok gariglionjáról hangzik feléje. Milyen forrón ölelkező rimeket találna ahhoz az aetheri énekhez, melyet a haldokló ibolya halk kytherája küld a verőfényhez.

Vagy ha ő festő lenne! Hogy meg tudná rabolni az égnek fénylését, hogy megtudná lopni a mezők palettáit, fakóra szedve le annak színeit, csak hogy felvihesse arra a vászonra, melyen szerelmesét öltöztetné byzanci pompába!

Igy ábrándozott a férfi; az asszony pedig nem jött.

De az nem tette türelmetlenné a kintartót. Hisz elméje csak az Ideállal foglalkozott. Annak arcát látta visszamosolyogni az aláhanyatló nap káprázatában. Annak hangját vélte suttogni a támadó szellő zizegésében. Az ő közeledéséről hozott hirt az alkony szárnyain érkező petunia-illat.

Eljött az est és eljött az éj . . .
Csak az asszony nem tért vissza.

a lehetőségig biztosítsa, hogy a közigazgatási pályára a legjobb erők vállalkozzanak s azon kizárólag érdemükhöz képest érvényesüljenek.

E cél elérését pedig a mai viszonyok között csakis a kinevezési rendszer biztosíthatja. Ez nyitja meg a közigazgatási pályát rang- és születéskülönbség nélkül egyformán mindenki előtt. Ez biztosítja az érdem számára az előmenetelt, ez egyenlítheti ki az egyes vidékek tisztviselői karában mutatkozó különbségeket.

Jelenleg minden vármegye tisztviselői kara, külön magában elzárt egészet alkot. Hiába van egy-egy vármegyében kelletlenül több magasabb állásokra alkalmas kiváló tisztviselő. Azokkal a más vármegyékben mutatkozó hiányt nem pótolhatjuk, mert hiszen minden vármegye saját tisztviselői kebeléből tölti be a megüresedő állásokat. Így azután a véletlen szeszélye szerint egyes vármegyékben kevésbé érdemes egyének vagy az érdemesek nagyon fiatalon jutnak vezető állásokba, míg a szomszéd vármegyében kiválóan érdemes férfiaknak, megfelelő üresedés hiányában, alárendelt állásokban kell megvénülniök.

Már pedig ez nem jól van így. a közönség, a nép érdeke azt kívánja, hogy az igazán érdemesek egyenlően lépjenek elő mindenütt az egész országban. Ezért is szükséges tehát az államosítás, amely az egész közigazgatási tisztviselői kart egy egységes állami szervezeti tagjává teszi.

Végül — és ne kicsinyeljük ezt a körülményt — csakis az államosítással érhetjük el, hogy az életet, a falusi viszonyokat, a külső közigazgatást valóban ismerő tisztviselők juszanak a minisztériumokba.

Mai közigazgatási bajainknak nagy részét tulajdoníthatjuk annak a körülménynek, hogy a külső közigazgatást intéző vármegyeyel

És megismétlődött az éjjeli virrasztás és megismétlődött az éhrendlet álmodozása százszor és százszor.

Az asszony nem jött. Nem jött; pedig elmúlt a lombokat falkasztó tavasz; elmúltak az érzékeket korbácsoló nyári éjjelek; elkövetkezék az ábrándokat magával hozó ős.

És az állhatatos hívő, a ki rabja lett annak az illúzióknak, melyet a piros napernyő félreértett mozdulata keltett, szomorú lemondással látta a didergő légből megszületni a hulló hópelyheket, melyek eltakarták az imádott lény lépteinek gonddal őrzött nyomait, melyek elfogták a dobogó szívnek lélegzetét; melyek észrevétlenül reákrakódtak a várakozó vállára és vastagon boriták el annak fedetlen fejét . . .

Mi lenne, ha most térne vissza az asszony!

Köszönöm néked szép Királyném, hogy nem jöttél vissza! Hogy engedted imává nemesülni a felzaklatott, háborgó szenvedélyt! Hogy időt adtál a csillagok beszédjének megértéséhez! Hogy megtanítottál arra, miként kell olvasnom nem létező könyvekből, hogy miképp kell fénynek látnom a vak éj fekete sugárzását!

Köszönöm, hogy gyönyört adtál a szétárgult futó perceknek; hogy megérttetted velem az álomélet üdvösségét.

Köszönöm néked, hogy nem jöttél vissza! Mi is lenne abból, ha összetalálkoznék a sugárzó Tavasz a zuzmarába hanyatlott Téllel!

tisztviselői kar a minisztériumok tisztviselőitől egészen külön áll, úgy hogy az állami tisztviselők kénytelenek magában a minisztériumokban megkezdeni hivataloskodásukat s a külső közigazgatásban nem szerezhetnek kellő gyakorlatot. Olyan tisztviselők jutnak a minisztériumok osztályainak élére, akik fiataloktól fogva a fővárosban s a minisztériumokban éltek le egész hivatali pályájukat. Lehetnek ezek a legderékabb, legtehetségesebb, legbuzgóbb tisztviselők: azon az eredendő bajukon nem segíthet a legfényesebb

sebb tehetség s a legönfeláldozóbb igyekezet sem, hogy a minisztériumok szobáinak levegőjében nőttek fel, hogy csak papirosról és kalamárisból ismerik az életet.

Mennyi célszerűtlen intézkedést, mennyi fonák rendeletet magyaráz meg ez a körülmény, mennyire más lesz minden, ha valóra válik a kormány javaslatának az a rendelkezése, amely szerint jövőre csak magasabb tisztviselők juthatnak a minisztériumba, akiknek pályájuk első részét külső közigazgatásban kell eltölteniök!

Igyártó Sándort installálták

Az új tábla-elnök beiktatása

Öt vármegye bírói kara és igazságszolgáltatási szervezete jelent ma meg Igyártó Sándor, a debreceni királyi ítélőtábla új elnöke előtt, hogy öt méltóságába történt beiktatása alkalmából üdvözöljék.

Az üdvözlések hangulatából két körülmény emelkedett ki, különösen kedves és értékes színt és tartalmat adva a főlemelőn szép és impozáns beiktató ünnepségnek. Az egyik körülmény az, hogy az üdvözlések minden szavából a legőszintébb szeretet, tisztelet, bizalom hangja csendült ki, a másik pedig, hogy a meleg érzéseknek e jelei mellett minden üdvözlő beszédben ugyancsak a legőszintébb csodálat, elismerés és magasztalás szállt az ünnepeit nagy képességei felé.

És ebben a meleg, az érdemet elismerő színes és gyönyörű ünnepségben részt vett Debrecen egész társadalma, e társadalomnak minden szervezete, hogy még inkább emelje a fényt, amellyel a szívek szeretete, a lelkek elismerő hódolata sugározta körül ma Igyártó Sándort.

Az ünnepély külső képe is igen impozáns volt. Ragyogóan tarka diszmagyar ruhák, ünneplő fekete polgári öltözetek és a katonaság aranyos diszruhái, a hölgyközönség szint, ragyogást adó nagy száma s általában az ünneplők szokatlan nagy tömege ritka szép ünneppé avatták a mai beiktatást, a melynek középpontjában ott állott ez ünneplést soha sem kereső férfi, az örök munkának, a kötelességteljesítésnek megtestesüléseként.

A beiktatási ünnepségekről a következő tudósításunk számol be:

Az ítélőtábla teljes ülése

Az ünnepségek sorozatát a kir. ítélőtábla tanácsainak teljes ülése vezette be. A diszteremben tartották meg a teljes ülést, amely már jóval reggel tíz óra előtt zsúfolásig megtöltötte az egybeszerelt díszes és nagyszámú közönség. A karzatokat a debreceni hölgytársadalom legelőkelőbbjei számára tartották fenn.

Pontban délelőtt tíz órakor nyitotta meg a diszmagyarba öltözött Weér György dr. tanácselnök a tábla teljes ülését. Bejelentette, hogy az ülés összehívását a tábla új elnöke, Igyártó Sándor dr.-nak esküvétele tette szükségessé, majd fölkerésére Pajor Kálmán dr. tanácselnök vezetésével a tábla-bírák küldöttsége ment az új elnkért, hogy a teljes ülésre meghívja őt.

Néhány perc múlva a nagy szárnyasajtóban látható lett Igyártó Sándor dr.

diszmagyaros daliás alakja. Éljenzés, taps köszöntötte és kísérte bevonulásában az új táblaelnököt, aki meghajlással köszöntötte meg a lelkes ovációt.

Az emelvényre érve Weér György dr. tanácselnök felolvasta a kinevező királyi kizárólag, azután Igyártó Sándor dr. elnök Hangel Károlyi dr. elnöki titkár olvasására letette a hivatali esküt.

Weér György dr. beszéde.

Ujból taps és éljenzés köszöntötte az elnököt, akihez Weér György dr. tanácselnök a következő mély, gondolatokkal telített, a bírói függetlenséget glorifikáló és az új táblaelnök nagyszerű kvalitásait méltató beszédet intézte:

Méltóságos Uram!

Amikor Méltóságod Ő császári és apostoli királyi Felségének legkegyelmesebb kinevezése és a kormány bizalma folytán új, díszes állását elfoglalja, a kir. ítélőtábla bírói testülete nevében tisztelettel, szeretettel és teljes bizalommal üdvözölöm Méltóságodat.

Mélyen átérezzük mindnyájan ennek a pillanatnak kiváló jelentőségét, mert az éppen most elhangzott eskütétel nemcsak Méltóságod hosszu, sikerdus közhivatali pályáján állít fel újabb mértföldkövet, hanem a debreczeni kir. ítélőtábla nagy kerületének felügyelete szempontjából is új — bizony reméljük: üdvös eredményű — korszakot.

A független királyi bíróságok intézménye hazánkban a közigazgatástól az 1869: IV. törvénycikk rendelkezésével elkülönített szervezeti alakjában még nem tekinthet viszsza egy teljes felszázados multra, sőt ezt a mai szervezetét, amely a bírói intézmény céltudatos előkészítő nevelése és az egész hivatali ügyvitelnek intenzívebb felügyelet alá helyezése útján a fejlődésnek mai fokáig vezetett, az előbb említett felszázados időköznek is csak második felében, a királyi ítélőtáblák szervezéséről. decentralizációjáról rendelkező 1890. évi XXV. törvénycikknek huszonöt év előtti hatálybalépésével nyerte meg.

Ez a dátum egyuttal az eredő pontja a királyi ítélőtáblák elnökei részére kijelölt ama széleskörű felügyeleti hatáskörnek is, amelyben ők igazságügyi életműködésünknek oly fontos irányító faktorai válnak.

Hogy ez a bírói szervezet aztán a tűzpróbát a gyakorlati élet mindama szempontjaiból, amelyeknek helyes kiszolgálására rendelve voltak, mennyiben állották ki, ennek illetékes bírái mi magunk — a szervezet tagjai — nem lehetünk, de nem lehetünk elzárva másfelől még a saját ügyünkben illő szerénység szempontjai által sem attól, hogy a köz- és magánélet egyes meg-

Zacherlin

csakis üvegekben, ahol hirdetések kifüggesztve

nyilatkoz-
vendetes
azt
ságok int-
szeségene
ebbe az
sabb élet-
feltékeny-
vetett, az
meg tudt-
getlen bír-
közjogok
jának er-
néha sem-
verése kö-
tellenül é-
jességében

És I
ugy bold-
e bírói sz-

Mélt-
jelenlegi
és vezér-
adatra vá-
mes bírói
cióihoz r-
rekre vez-
felelősség-
körének
kájába te-
mes ener-
ját belevi-

Mélt-
immár m-
demus e-
sza s e-
évet szin-
tötte el.

E h-
fontosság-
bőséges b-
tett ezenf-
érintkezés
lajdonosság
biztosíték-
zérlete al-
lességtudó-
adva a k-
telei.

Ezek
egyéni tu-
ságodat b-
szeretettel
godra né-
sának tar-
sokkal ér-

Mik-
ítélőtábla
elnökének
csém, az
jelentés-
fűzők:

Bizt-
tábla bíró-
ról, illetve
törvényisz-
lanxként

Isten-
kül és Ist-
dus műkö-

A tar-
rés és tet-
ültével Igy-
foglalta az
mek besze-

A ta-

Mélt-
Kir Itélőtá-

Amid-
sége leg-
kormány-
la elnöki
legmélyeb-
gyelméért
fejezése a
tetteljes fo-
síteni mélt-

Szt. L
fürdő

nyilatkozásai nyomán egy reánk nézve örvendetes tényt leszögezhetünk:

azt t. i., hogy a független királyi bíróságok intézménye e haza állampolgárai öszszességének azt a bizalmát, amit ez utóbbi ebbe az intézménybe ugys mint legfontosabb életjavainak hivatott őrébe, ugys, mint féltékenyen őrzött alkotmánybiztosítékába vetett, az említett idők egész folyamán át meg tudták őrizni, ugys, hogy a magyar független bíróság intézményének, a magán- és közjogok eme egyenlően erős védőbástyájának erkölcsi tekintélye ma is, az életnek néha semmi tekintélyt nem kimélő hullámvérése közt is épen, csorbítatlanul, gyöngytellenül és a köz érdekében kívánatos teljességében áll fenn.

És ha ez így van, — amit hisszük — ugys boldog önérzettel vallhatjuk magunkat e birói szervezet tagjainul.

Méltóságod pedig, mint az a férfi, ki jelenlegi díszes állásában zászlónk vitelére és vezérletünkre hivatott el s arra a feladatra vállalt megbízást, hogy minket nemes birói hivatásunkhoz és a mult tradícióhoz mindig méltóbb és méltóbb sikerre vezéreljen, azzal az érzettel kezdhet felelősségteljes, de felemelően szép munkakörének betöltéséhez, hogy kifejtendő munkájába teljes tudását, lelkének minden nemes energiáját és minden nemes ambícióját belevinnie érdemes célért történik.

Méltóságod az igazságszolgáltatás terén immár mintegy négy évtizedet felölelő érdemű és sikeres működésre tekinthet vissza s ez időből is az utóbbi huszonegy évét szintén díszes vezetői állásokban töltötte el.

E hosszú idő alatt ma elfoglalt nagyszámú állására való rátermettségének bőséges bizonyítékát nyújtotta, de tanúságot tett ezenfelül közvetlen hivatalos és magán érintkezésünkben szeretetreméltó egyéni tulajdonságairól is, amelyek viszont annak biztosítékait nyújtják, hogy Méltóságod vezérlete alatt e táblai kerület minden kötelességtudó munkása részére meg vannak adva a kellemes együttműködés alapfeltételei.

Ezekért a kvalitásaiért és ezekért az egyéni tulajdonságaiért üdvözöltem Méltóságodat bevezető szavaimból bizalommal és szeretettel is, amely igaz érzéseink Méltóságodra nézve a személyének és hivatali állásának tartozó tiszteltetésnél — ugys hisszük — sokkal értékesebb előlegezések.

Mikor tehát Méltóságodnak, mint a kir. ítélőtábla most már törvényes és tényleges elnökének ezt a széklet átadni van szerencsém, az elmondottakhoz még csak egy kijelentést és egy szívből jövő kívánságot fűzök:

Biztosítom Méltóságodat a kir. ítélőtábla birói testületének odaadó támogatásáról, illetve arról, hogy ez a birói testület törvényszerű működésében mindig lelkes falanxként fog Méltóságod oldalán állani.

Isten hozta Méltóságodat ug vezérünkül és Isten áldása legyen mindenkor sikeres működésén.

A tanácselnök beszédét követő, elismerés és tetszés zajos megnyilatkozásainak elültével Igyártó Sándor dr. táblaelnök elfoglalta az elnöki széket és a következő remek beszédet tartotta.

A tanácselnök székfoglalója

Méltóságos Tanácselnök Ur! Tekintetes Kir. Itélőtábla! Tisztelt Birótársaim!

Amidőn ő császári és apostoli királyi Felsége legmagasabb kegyelméből s a magas kormány bizalmából a debreceni kir. ítélőtábla elnöki székét elfoglalom, első érzésem a legmélyebb hála érzése őfelsége kitüntető kegyelméért és első szavam a hála köszönet kifejezése azért a meleg üdvözlésért és szeretetteljes fogadtatásért, amelyben engem részesíteni méltóztattak.

(Porubszky emléke.)

Kegyeletes érzésemmek kívánok eleget tenni az által, hogy az önök volt kiváló elnökéről emlékezzem.

Alig pár hete, hogy eltávozott körünkől és már nincsen az élők között.

Porubszky Jenőnek, kir. táblánk volt elnökének elmulása a jogszolgáltatás nagy vesztesége.

Mindnyájan tudjuk, hogy őt egészségi állapota kénytelenítette az idő előtti visszavonulásra. Mindnyájan ismerjük az ő kiváló személyi tulajdonait, jeles képzettségét, tamusított tapasztalását, törhetetlen kötelességérzetét s éppen azért fájdalomosan érint bennünket az ő elhunyna.

Amint szerettük, tiszteltük, kedveltük őt, míg közöttünk volt, ép ugys szeretettel, tisztelettel fogunk reá mindenkor emlékezni s emléket kegyelettel őrizzük.

(A közös munka.)

Tisztelt Uraim, Birótársaim!

Ismerem a reám váró feladatok nagyszámát, tudom, hogy e helyen nehéz a kitűnő, jeles elődök nyomdokain lépni, de a legodaadóbb hűséggel az igazságszolgáltatás iránt, feladataim teljesítésére erőt vélek meríteni abból a támogatásból, amelyet a tanácselnök ur önméltósága részemre kilátásba helyezni kegyes volt és erőt merített ug állásomban is abból a forrásból, amelyből eddig is merítettem: a valódi igazság érvényre juttatása, a szabadság elvének, a valódi humanizmusnak megvalósítása iránti lelkesedésemből; ugyanazon cél, ugyanaz a legmagasabb ideál fog ezután is lebegni szemem előtt.

Nem ismeretlenül jövök önök elé. Ebből folyólag nincs is szükség arra, hogy elnöki működésem irányelveit különösebben ismeressem.

Évtizedekre terjedő közszolgálati tevékenységemet az igazságügy szolgálatában alig néhány hó kivételével ezen kir. ítélőtábla területén végeztem. Kétszer voltam itt királyi ügyész s most harmadszor foglalom el a birói állást. Egy évtizedet meghaladó idő óta működtem a királyi ítélőtábla mellett önökkel karöltve, ugyanazon cél szolgálatában s büszkeségemet képezi, hogy az a parallel vezető két ut, amelyen bíróságnak és ügyészségnek haladni kell közös célja felé, ez alatt az idő alatt egymástól kelletlenül jobban soha el nem tért és egymáshoz soha annyira nem közeledett, hogy összeütközésre került volna a dolog.

Nem csupán az én magatartásom eredménye volt azonban ez a kellemes helyzet, hozzájárult ehez nagy mértékben az önök mindenkor tanusított lekötözöz bizalma, igazságérzete, elfogultatlansága és nemes kollégialis érzéke, mit hálásan kell ez alkalomból is megköszönnöm.

(A birói hivatás.)

Habár nem is találok szükségét annak, hogy elnöki tisztemben s a birói tiszt gyakorlatában szem előtt tartandó irányelveimet programszerűen ismertessem, mert hisz a mi hatáskörünk, kötelességeink a legnagyobb részletességgel törvény által vannak előírnyitva, ismernie kell azt mindnyájunknak s nekünk biróknak ténykedéseink alapjául a törvények és törvényes rendeletek szolgálnak, melyekhez pontosan alkalmazkodnunk kell. Mégis helyénvalónak látom idevonatkozólag nézeteimnek kifejezést adni.

Nemes és fontos feladatainknak csak ug felelhetünk meg, ha hivatásunkat átérezve, igaz lelkesedéssel, odaadó ügybuzgósággal igyekszünk kötelességeinket teljesíteni.

Kell, hogy minden biró hivatásának magaslatán álljon.

A birói hivatást tartom egyik legszebb és legnemesebb hivatásnak. Méltán képezheti bárkinek is ambícióját! Az állampolgárok legfőbb java: szabadsága, vagyona, becsülete, sőt élete felett is rendelkezik a biró; őre azok jogainak s ez által az öszszeségnek, az állam

javainak, alkotmányos intézményeinek, a haza békéjének és területi épségének.

Nincs pálya, amelyben a jól végzett kötelesség felett érzett megnyugovás oly felemelő hatást gyakorolna, mint a birói pálya.

A törvények és törvényes rendeletekhez kell ugys alkalmazkodnunk hivatásunk teljesítésében, mindazonáltal ezen kereten belül is érvényre juttathatjuk s kell is, hogy érvényre juttassuk a hagyományos szellemtől áthatott meggyőződésünket.

A törvények életre keltésének, végrehajtásának mikéntje körül van ugysanis egy bizonyos terület, amelyen belül a biró egyéni felfogása, törvényileg biztosítottan, szabadon érvényesülhet, kifejezésre juthat, ahol a biró szabadon alkothatja meg az ő meggyőződését, melyért egyedül lelkiismeretének tartozik felelősséggel.

És ha egy ügybuzgó, hivatása magaslatán álló biró ezt a jogát, a bizonyítékok szabad mérlegelését legjobb tudásának megfelelően, elfogultság nélkül, lelkiismeretesen gyakorolja, a törvény alkalmazásában annak szellemét igyekszik kifejezésre juttatni, a törvény célját a pezsgő étellel szorosabb kapcsolatba hozni és itt a speciális hazai viszonyokat, a jogkereső felek életviszonyait, szokásait, erkölcsait, gondolkodásmódját s a valódi humanizmust szem előtt tartja, ugys két-ségtelenül elérte azt, ami egyedüli célja munkálkodásának: a valódi igazság diadalát, az anyagi igazság érvényesülését.

(Az új perrendtartás.)

Korszakos rendszerváltozás előtt állunk, tisztelt birótársaim, nehéz feladatok várnak reánk.

A közvetlenség és szóbeliség alapjára fektetett perrendi szabályok az egész vonalra kiterjedőleg megalkottattak, csak napok válszstanak már el azok életbelépésének időpontjától. Ugyszólván napról-napra újabb és újabb igazságügyi törvények látnak napvilágot, korábbi törvényeink is, amelyeket naponkint alkalmaznunk kell, sorról-sorra módosítatnak, pótoltatnak, a változott életviszonyokhoz idomittatnak.

A jogkereső felek fokozott érdeklődéssel várják a fejleményeket, az igazságszolgáltatás újabb kialakulását.

Az újabb törvényhozás nagy mértékben tolja előtérbe a perben a biró személyét, egészen más világba helyezi azt át s teljesen igaz az, hogy a per egész súlyával nehezedik ma a biró egyéniségére és az igazságszolgáltatás jósága soha nem mulott annyira a biró személyén, mint ma. Amilyen a biró belátása, tudása, lelkiismerete, méltányossági érzéke, szíve, — olyan és annyit ér a törvény.

Mindezek aztán további különös kötelességeket is rónak reánk; lázas szorgalommal kell továbbképzésünket is munkálnunk, nehogy — megméretvén — könnyebbnek talál-tassunk.

Hinni akarom, hogy a bíróságok tagjai át-érezik a korszakos változás jelentőségét, tudatában vannak a reájuk váró uttörő feladatok s törhetetlen ügybuzgósággal fognak igyekezni az ug perjog minél tökéletesebb életre keltésében.

(Vállvetett munka.)

Ismerem az önök munkaszeretét, kipróbált szakértelmét és bizom abban, hogy önfelelődoző munkásságukra, vonzalmukra, támogatásukra én is bizton számíthatok, mert hisz ezek nem a hivatalfőnökök szólnak, hanem önérzetüknek, ügybuzgóságuknak, kifolyásai.

Eppen ezért kérem önöket, munkálkodjanak válllvetve, egész odaadással, lelkesedéssel abban a hatáskörben, mely reánk ruházva van. Teljesítse kiki kötelességét ügybuzgósággal, ugys az eredmény el nem marad.

A dolog természetéből folyólag, de meg az állam érdekeinek szem előtt tartásával meg kell kívánnom mindenkitől a hű, pontos és lelkiismeretes kötelességteljesítést.

És kinek-kinek jól felfogott érdeke is ezt kívánja.

Szt. Lukács-**Kristály** forrás = ásványvíz
fürdői

a világ elterjedtebb és legjobb üdítő vize.
Debreceni főraktár **KOZPONTI DROGERIA**
városház-épület, ahonnan a vizet házhoz is szállítják.
Kapható minden fűszerüzletben.

Bizalommal jöttem, viszont kérem és várom az Önök feltétlen bizalmát, melyet én is mindenkor és mindenkivel szemben hasonlóval fogok viszonzni.

Kérem önöket arra is, hogy ápolják egymás között az együvé tartozás érzetét, az egyetemes testületi szellemet, a kartási jóviszonyt, mely egyik feltétele működésünk sikerének.

E tekintetben igyekezni fogok én is előjárni és arra is ügyelni, hogy ez a testületi szellem és annak becses következményei az igazságszolgáltatás más faktoraihoz, jelesül az ügyészség és az ügyvédi karhoz való viszonyunkban is érvényesüljenek, mert hisz a célok, melyeket szolgálunk, csakis az összes igazságszolgáltatási tényezők harmonikus együttműködése mellett valósíthatók meg.

Az adminisztráció kezelésében a már hosszú évek óta kialakult egyéni meggyőződésemet fogom követni elnöki állásomban is. Huszonöt év óta teljesíték vezetői teendőket. E hosszú idő alatt szerzett gyakorlati észleléseim, tapasztalataim mindig beváltak, meggyőződésem, hogy ezután sem fognak cserben hagyni.

Igyekezni fogok úgy a vezetésemre, mint a felügyeletre bizott bíróságok tagjaival állandó szellemi összeköttetést fentartani s gondoskodni fogok arról, hogy minden ítélőbíró-társam és minden más bírósági alkalmazott oda állíttassék, hol képességétől, tehetségétől, munkaerőjétől a lehető legjobb eredmény várható: természetesen ez feltételezi azt, hogy felügyeleti jogaim gyakorlása közben kinek-kinek tehetségét, képességét, buzgalmit megismerni igyekezzem. És csak örömmel fogok szolgálni, ha az érdemességet, az arravalóságot a közszolgálat javára értékesítve, egyben a méltánylást érdemlő jogos igények kielégítését is eszközölhetem.

Hasonló módon gondoskodásom tárgyai lesznek a munkateher lehető egyenlősítése, a személyzetnek az ügyei és érdekei is.

(Jó és gyors igazságszolgáltatás.)

Korunk egyik követelménye: az igazságszolgáltatás jósa és gyorsasága.

Hogy az igazságszolgáltatás jó legyen, hogy az a jogkereső felek várakozását kielégítse, ahoz az önök tudása, ügybuzgósága és az akarat: a tehetsége szerint töle telhető legjobbat produkálni.

Hogy ezen kívül aztán az igazságszolgáltatás gyors is legyen, arra elnöktársaimmal egyetemben állandó figyelmet fogok fordítani. A gyorsaság nem elérhetetlen valami, tapasztalásból tudom, csak meg kell találni a módját.

Igyekezni fogok e téren is eredményt elérni.

Hivatali helyiségem ajtaja mindig nyitva lesz azok részére, kik engem felkeresni kívánnak s amint egyrészt minden jogosult panaszt meghallgatok és lehetőleg orvosolni fogok, ugy másrészt a bírói és tisztviselői kar minden jogtalan megtámadásával szemben azok érdekében nyíltan sikra szállok.

Ily irányelvek szem előtt tartása mellett amidőn most már elhangzott esküim után a debreceni királyi ítélőtáblának törvényszerű elnöke vagyok, a munkát isten nevében kezdem el és kérem: ő segéljen kegyelmével.

És most szívből üdvözlöm önöket, tisztelt bírótársaim, a Mindenható áldását kérem működésünkre s kívánom, hogy állandó egészséggel szentelhessek munkásságukat nagy és fontos feladataiknak.

Miután a mai ülésnek több tárgya nincs, az ülést berekesztem.

Tisztelgő küldöttségek

A közönség és küldöttségek ezután az elnöki helyiségekbe mentek, ahol megkezdődött a küldöttségek fogadása a következő sorrendben:

A tiszántuli református egyházkerület küldöttsége Baltazár Dezső dr. püspök, Degenfeld József gróf főgondnok, Kovács Gábor dr. tanár volt.

Baltazár Dezső dr. a tiszántuli református egyházkerület nevében üdvözölte az új táblaelnököket. Tisztességet tenni jöttek hozzá, amikor királyi kegyelemből elfoglalja új méltóságát, amelyet kifejtett érdeműs működésével méltán megérdemelt. Lépésről-lépésre emelkedett s elmondhatja, hogy az isten kegyelme mindig vele volt. Bizalommal és szeretettel üdvözli, mert meg van győződve, hogy jövőben is azoknak az eszméknek a szolgálatában él, amelyeknek szolgálatában eddig élt: az igazság és felvilágosodottság szolgálatában. Meghajtja érdemei előtt magát és isten áldását kéri további működésére.

Igyártó Sándor a következőkben válaszolt:

Méltóságos Uraim! Megtisztelve érzem magamat az Önök megjelenése és üdvözlése által. Országos érdeke, hogy az egyházi és világi hatóságok együtt működjenek. Remélem, hogy ez az együttérzés és együttműködés meg is lesz közöttünk. Kérem, hogy tartásuk meg jóindulatukat irányomban. Szíves üdvözlésüket mégegyszer szívből köszönöm.

A debreceni református egyházkerület nevében Dicsőfi József és Kovács József jelentek meg. Az üdvözlést Dicsőfi József lelkész mondta el. A debreceni református egyház nevében — mondta — igaz szeretettel és tisztelettel köszönti az elnököket. Tiszteletét egy igérettel és egy reménységgel fejezi ki. Egyik az, hogy a debreceni református egyház legközelebb alkalmat fog adni arra, hogy minél előbb igazán megismerhesse s akkor épp oly igaz barátja és védője lesz, mint nagy elődei egy Puky, egy Bernáth, nehéző viharos napokban is. Ez pedig az ő édes reménységük. Az isten áldását kéri reá.

Igyártó Sándor táblai elnök megköszönte az üdvözlést kijelentette, készen áll mindig, rendelkezzen vele s ő mint egyháznak hű fia igyekezni fog mindenben eleget tenni a várakozásnak.

Kovács József polgármester a maga és a városi tanács nevében üdvözölte a táblaelnököket, aki köszönetet mondott ezért s kérte köszönetének tolmácsolását a tanács és a közönség előtt is, amely igen áldozatkész volt mindig, bizonyítja ez a szép palota is.

A statusquo izraelita hitközség nevében Freund Jenő dr. üdvözölte a táblaelnököket, akinek működését régen ismeri s tudja róla, hogy nála az igazság tiszta szímarany, amireh semmi sem érhet hozzá.

Az üdvözlésre Igyártó Sándor elnök hála-köszönetét fejezte ki. Ő az egyházakat abból a szempontból tekint, hogy az igazságszolgáltatással egy közös célja van: helyreállítani az elébe került megtévedett emberek lelki egyensúlyát.

A debreceni 3. honvéddalozozred és ennek tisztikara, valamint a távollevő Staller ezredes nevében két őrnagy egy százados, egy főhadnagy és egy hadnagy jelent meg. A küldöttségek szónoka üdvözölte a táblai elnököket. Az ezred tisztikara — ugymond — részt kér abból az örömből, amellyel a társadalom Igyártó Sándor kinevezését fogadta. Dokumentálni kívánják együttérzésüket, amikor Stadler ezredes és az ezredtisztikar nevében jókívánásait és tiszteletüket fejezik ki. Kéri az elnököket jóindulatát és érdeklődését terjeszse ki reájuk is.

Hálás köszönettel viszonzta a táblaelnök az üdvözlést, amelyet — mondta — annak jelül kíván tekinteni, hogy a tisztikar tudatában van az igazságszolgáltatás és a katonaság közös céljainak, amelyek a következők: felséges királyunk jogait megvédeni, hazánk és polgárainak békét biztosítani. Ezért nem közömbös, hogy milyen a viszony a katonaság és bíróság között. Igyekezni fog nemcsak hivatalos, de társadalmi uton is, hogy a főnálló viszonyt ápolja és azt a legjobbá tegye.

Szatmár város képviselőiben jött küldöttséget Vajay Károly kir. tanácsos polgármester vezette s ő üdvözölte az elnököket, mondván, hogy a város közönségének

szeretét hozza s kívánja, hogy valahányszor a város falai közé jön, érezze jól magát.

A táblaelnök meleg szavakkal köszönte meg az odaadó érdeklődést és a város közönsége szeretetének megnyilatkozását.

A debreceni és szatmári ügyvédi kamara küldöttsége élén Márk Endre udvari tanácsos, a debreceni kamara elnöke üdvözölte Igyártó Sándort.

Szívesen jöttek — mondta — őt, az új elnököket üdvözölni, mert régen tudják, hogy az igazságnak régi erős harcosa s hogy olyan ember, aki tudással, lélekkel kerül magas, díszes méltóságába. Igéri, hogy ahol szükség lesz az ügyvédi karra nagy munkájában, ott fogja őket találni maga mellett, mert ő is azon az uton haladnak s követik őt azon az uton, amelyen ő halad: az igazságot kereső, az igazság felé vezető uton.

Igyártó Sándor a következőkben válaszolt az üdvözlésekre:

Sohasem tévesztette szem elől — ugymond, — hogy az igazságszolgáltatás minden tényezőjének együttműködése, harmonikus együttmunkálkodása elkerülhetetlenül szükséges, hogy a jogkereső feleknél bizalmat gerjesszenek maguk iránt. Ennek a célnak elérésére igéri, hogy most már az eddiginél hathatósabb munkát fog kifejteni.

A máramarosszigeti ügyvédi kamara küldöttségét Klein Artur dr. vezette. Üdvözlő beszédében ezeket mondta:

— A máramarosszigeti ügyvédi kamara külön is kifejezést akart adni s újból s örömeinek és ki akarta fejezni jókívánásait. Azt hiszi, megéri az ünnepelt az ő igénytelen szavaiból azt, amit azok talán nem tudnak kifejezni, a szülőföld szeretetét, amely azokból kisugárzik. Az a föld küldi szeretetét és üdvözlését, ahonnan fényes pályájára elindult s ahova mindig szeretettel tér vissza. Eddigi kifejtett munkája vet fényt a jövőre s ad biztosítékot, hogy azt az igazságot fogja szolgálni, amely jellemezte eddig. Isten áldását kéri, adjon a gondviselés erőt, megelégedést.

A táblaelnök hálásan köszönte az üdvözlést. Majd ezeket mondta: A bíró és ügyvéd egymásnak segítő társai az anyagi igazság kutatásában. Igyekezni fog tanujelét adni annak, hogy ez eszmét pártolni, fejleszteni akarja. Hisz, hogy isten erőt ad neki még jobban kifejezni az együttérzés eszméjét s ehez az ügyvédi kar támogatását kéri.

E szavak után a szigeti református egyház adta át üdvözlését.

A debreceni közjegyzői kamara nevében Galánffy János dr. beszélt. Legszíntébb örömmel, nagy bizalommal és reménységekkel üdvözli — ugymond — a közjegyzői kamara az új táblaelnököket. Véleményét és adminisztratív tevékenységét ismerve, kéri az elnököket, hasson oda, hogy az igazságszolgáltatás menete gyorsíttassék különösen a hagyatéki és telekkönyvi ügyekben, valamint hogy a közjegyzők helyzete és jogköre helyes keretekben szabályoztassék és biztosíttassék. Az elnöknek erős érzéke van ilyen dologra, reméli tehát támogatást fog találni.

Nem csekély az a befolyás — mondta válaszában a táblaelnök — amelyet a közjegyzői kar az igazságszolgáltatásra gyakorol. Behatóan fog foglalkozni a felhozottakkal s megtisztelő lesz, ha irásban is megfogja ismerni azokat. Igyekezni fog a teljes együttműködés megteremtésére s kötelességének ismeri hogy a közjegyzői kar érdekeit megóvja.

A debreceni kereskedelmi- és iparkamara nevében Falk Armin alelnök üdvözölte a táblaelnököket. Kifejtette, hogy a társadalom minden rétegeinek, de különösen a kereskedelemnek és iparnak van nagy szüksége a védelemre, de tudja azt is, hogy bármily jó a törvény, annak helyes alkalmazása a bírótól függ. Tapasztalatait, tudását, jóindulatát kéri a kereskedők és iparosok érdekeiben érvényesíteni.

Fióktüzet: Arany János-utcza 15. sz.

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női bluzokat legszebben tisztít
FEUERSTEIN MOSÓINTÉZETE PIACZ-UTCZA 63. SZÁM.

Telefon: Fióktüzet 732. Főüzlet 11-57.

Igyártó Sándor a város falai közé jön, érezze jól magát.

A debreceni és szatmári ügyvédi kamara küldöttsége élén Márk Endre udvari tanácsos, a debreceni kamara elnöke üdvözölte Igyártó Sándort.

Szívesen jöttek — mondta — őt, az új elnököket üdvözölni, mert régen tudják, hogy az igazságnak régi erős harcosa s hogy olyan ember, aki tudással, lélekkel kerül magas, díszes méltóságába. Igéri, hogy ahol szükség lesz az ügyvédi karra nagy munkájában, ott fogja őket találni maga mellett, mert ő is azon az uton haladnak s követik őt azon az uton, amelyen ő halad: az igazságot kereső, az igazság felé vezető uton.

Igyártó Sándor a következőkben válaszolt az üdvözlésekre:

Sohasem tévesztette szem elől — ugymond, — hogy az igazságszolgáltatás minden tényezőjének együttműködése, harmonikus együttmunkálkodása elkerülhetetlenül szükséges, hogy a jogkereső feleknél bizalmat gerjesszenek maguk iránt. Ennek a célnak elérésére igéri, hogy most már az eddiginél hathatósabb munkát fog kifejteni.

A máramarosszigeti ügyvédi kamara küldöttségét Klein Artur dr. vezette. Üdvözlő beszédében ezeket mondta:

— A máramarosszigeti ügyvédi kamara külön is kifejezést akart adni s újból s örömeinek és ki akarta fejezni jókívánásait. Azt hiszi, megéri az ünnepelt az ő igénytelen szavaiból azt, amit azok talán nem tudnak kifejezni, a szülőföld szeretetét, amely azokból kisugárzik. Az a föld küldi szeretetét és üdvözlését, ahonnan fényes pályájára elindult s ahova mindig szeretettel tér vissza. Eddigi kifejtett munkája vet fényt a jövőre s ad biztosítékot, hogy azt az igazságot fogja szolgálni, amely jellemezte eddig. Isten áldását kéri, adjon a gondviselés erőt, megelégedést.

A táblaelnök hálásan köszönte az üdvözlést. Majd ezeket mondta: A bíró és ügyvéd egymásnak segítő társai az anyagi igazság kutatásában. Igyekezni fog tanujelét adni annak, hogy ez eszmét pártolni, fejleszteni akarja. Hisz, hogy isten erőt ad neki még jobban kifejezni az együttérzés eszméjét s ehez az ügyvédi kar támogatását kéri.

E szavak után a szigeti református egyház adta át üdvözlését.

A debreceni közjegyzői kamara nevében Galánffy János dr. beszélt. Legszíntébb örömmel, nagy bizalommal és reménységekkel üdvözli — ugymond — a közjegyzői kamara az új táblaelnököket. Véleményét és adminisztratív tevékenységét ismerve, kéri az elnököket, hasson oda, hogy az igazságszolgáltatás menete gyorsíttassék különösen a hagyatéki és telekkönyvi ügyekben, valamint hogy a közjegyzők helyzete és jogköre helyes keretekben szabályoztassék és biztosíttassék. Az elnöknek erős érzéke van ilyen dologra, reméli tehát támogatást fog találni.

Nem csekély az a befolyás — mondta válaszában a táblaelnök — amelyet a közjegyzői kar az igazságszolgáltatásra gyakorol. Behatóan fog foglalkozni a felhozottakkal s megtisztelő lesz, ha irásban is megfogja ismerni azokat. Igyekezni fog a teljes együttműködés megteremtésére s kötelességének ismeri hogy a közjegyzői kar érdekeit megóvja.

A debreceni kereskedelmi- és iparkamara nevében Falk Armin alelnök üdvözölte a táblaelnököket. Kifejtette, hogy a társadalom minden rétegeinek, de különösen a kereskedelemnek és iparnak van nagy szüksége a védelemre, de tudja azt is, hogy bármily jó a törvény, annak helyes alkalmazása a bírótól függ. Tapasztalatait, tudását, jóindulatát kéri a kereskedők és iparosok érdekeiben érvényesíteni.

Hálás köszönettel viszonzta a táblaelnök az üdvözlést, amelyet — mondta — annak jelül kíván tekinteni, hogy a tisztikar tudatában van az igazságszolgáltatás és a katonaság közös céljainak, amelyek a következők: felséges királyunk jogait megvédeni, hazánk és polgárainak békét biztosítani. Ezért nem közömbös, hogy milyen a viszony a katonaság és bíróság között. Igyekezni fog nemcsak hivatalos, de társadalmi uton is, hogy a főnálló viszonyt ápolja és azt a legjobbá tegye.

Szatmár város képviselőiben jött küldöttséget Vajay Károly kir. tanácsos polgármester vezette s ő üdvözölte az elnököket, mondván, hogy a város közönségének

Szeretét hozza s kívánja, hogy valahányszor a város falai közé jön, érezze jól magát.

A debreceni és szatmári ügyvédi kamara küldöttsége élén Márk Endre udvari tanácsos, a debreceni kamara elnöke üdvözölte Igyártó Sándort.

Szívesen jöttek — mondta — őt, az új elnököket üdvözölni, mert régen tudják, hogy az igazságnak régi erős harcosa s hogy olyan ember, aki tudással, lélekkel kerül magas, díszes méltóságába. Igéri, hogy ahol szükség lesz az ügyvédi karra nagy munkájában, ott fogja őket találni maga mellett, mert ő is azon az uton haladnak s követik őt azon az uton, amelyen ő halad: az igazságot kereső, az igazság felé vezető uton.

Igyártó Sándor a következőkben válaszolt az üdvözlésekre:

Sohasem tévesztette szem elől — ugymond, — hogy az igazságszolgáltatás minden tényezőjének együttműködése, harmonikus együttmunkálkodása elkerülhetetlenül szükséges, hogy a jogkereső feleknél bizalmat gerjesszenek maguk iránt. Ennek a célnak elérésére igéri, hogy most már az eddiginél hathatósabb munkát fog kifejteni.

A máramarosszigeti ügyvédi kamara küldöttségét Klein Artur dr. vezette. Üdvözlő beszédében ezeket mondta:

— A máramarosszigeti ügyvédi kamara külön is kifejezést akart adni s újból s örömeinek és ki akarta fejezni jókívánásait. Azt hiszi, megéri az ünnepelt az ő igénytelen szavaiból azt, amit azok talán nem tudnak kifejezni, a szülőföld szeretetét, amely azokból kisugárzik. Az a föld küldi szeretetét és üdvözlését, ahonnan fényes pályájára elindult s ahova mindig szeretettel tér vissza. Eddigi kifejtett munkája vet fényt a jövőre s ad biztosítékot, hogy azt az igazságot fogja szolgálni, amely jellemezte eddig. Isten áldását kéri, adjon a gondviselés erőt, megelégedést.

A táblaelnök hálásan köszönte az üdvözlést. Majd ezeket mondta: A bíró és ügyvéd egymásnak segítő társai az anyagi igazság kutatásában. Igyekezni fog tanujelét adni annak, hogy ez eszmét pártolni, fejleszteni akarja. Hisz, hogy isten erőt ad neki még jobban kifejezni az együttérzés eszméjét s ehez az ügyvédi kar támogatását kéri.

Igyártó Sándor megköszönve az üdvözlést biztosította a kamara küldöttségét, hogy a kereskedelem és ipar érdekeit mindig szíven fogja viselni új állásában, még inkább mint eddig.

A pénzügyigazgatóság és postafelügye-
lőség nevében Nagy József kir. tanácsos
pénzügyigazgató üdvözölte Igyártó Sándort.
Ünnepelve köszöntik őt — mondta — a mun-
ka emberét a munka emberei.

Köszönő szavaiban az elnök rámutatott
arra, hogy az egyes hatóságok közt a szük-
séges harmónia működésükben meglegyen és
erre nagy figyelmet fordít, hogy az érintke-
zés minél gyakrabban a társadalmi életben
is meglegyen.

Ezután a tábla területén lévő összes tör-
vényszékek és járásbíróóságok küldöttsége jött
az elnök elé Kulin Imre debreceni és Per-
jéssy Mihály kuriai bíró, zilahi törvényszé-
ki elnök vezetése alatt.

Az üdvözlő beszédet Perjéssy Mi-
hály mondta el. Eljöttek az új elnököt üdvö-
zölni — mondta — szívük sugallatát követve
s hogy dokumentálják nagy örömeiket, mert
ugy érzik, hogy a királyi kegy őket is érte
az elnök kitüntetésével. A férfi erénye: böl-
csesség, erő, szépség. A bölcsesség a szel-
lem nagyságát, a munka helyes vezetését,
a kétségek eloszlatását, az erőt a rendet, a he-
lyes alkalmazását, a szépség a lélek nemes-
ségét, tapintatosságát jelenti. Ez erényekkel
az új elnök rendelkezik, ezért nemcsak hi-
vatali esküjük szerint, de ragaszkodásból is
törekedni fognak hozzája méltó lenni Remé-
li, hogy ilyen vezetés alatt a beköszöntőjé-
benmondott szép feladatokat megtudják va-
lósítani s megtalálják az élő igazságot. Fo-
gadást tesz, hogy hű társai és munkásai lesz-
nek, Isten áldását, boldogságot, szeretet, ered
ményes munkát, újabb sikereket kíván.

Igyártó Sándor a következőket válaszolta
az üdvözlésre:

Szívesen köszönte a meleg hangu üd-
vözlést. Nem a ceremóniák, hanem a munka
embere, szereti a munkást, különösen azo-
kat, akik vele együtt, egy cél érdekében dol-
goznak. Amidőn így látja együtt a törvény-
székek bíráit, régi emlékei elevenednek meg
lelke előtt. Tizennégy évig volt Szigeten, 7
évig Debrecenben a törvényszéknél s úgy
érzi azok voltak a legboldogabb napjai, ame-
lyeket itt töltött. Itt tapasztalta a bírák ön-
zetlen ügybuzgalmát, amelyeket most itt bíró-
társainál újra tapasztal. Új idők előtt áll az
igazságszolgáltatás, elméleti tudásukat gyar-
apítani kell folyton, első kérése tehát az ügy-
buzgalom és munkaszeretet s akkor ő kész-
ségesen méltányol kellőképpen minden érde-
met, sőt felső helyen is tolmácsolja azt.

A királyi ügyészségek képviselőjében
Kesserü Lajos dr. főügyész helyettes üd-
vözölte az elnököt. Tegnap fájt szívvel
bucsztak, ma örömteli szívvel üdvözlük s
annál nagyobb örömmel, mert az ő körükből
hívta el a királyi kegy őt a magas polcra.
Éppen ezért bizonyosra veszi, hogy az a jó
együttérzés, amely eddig bíróságok és az
ügyészségek között főmállott, s amelynek
záloga éppen ő volt, ezután is fokozottabb
mértékben fenn fog állani. Kívánja, hogy új
állásában új katonái éppen olyan szeretettel,
lelkességgel, ragaszkodással vegyék körül,
mint ők. Kívánja, hogy eddig elért sikereit
ezután is gyarapítsa.

Meghatottan mondott köszönetet az el-
nök a szép szavakban kifejezett érzéseikért.
Fájó szívvel vált meg — mondta — ügyészi
kartársaitól, de örömmel tölti el, hogy együtt-
maradnak és együtt fognak működni. Kéri,
hogy támogatásukat továbbra is tartsák meg
és a barátságukba ajánlja magát.

Üdvözölte még az új elnököt Papp Gyula
lelkész a debreceni görög katolikus egy-
ház nevében, majd végül Máramaros vár-
megye küldöttsége, amelynek élén Nyerges
László főispán köszöntötte Igyártó Sándort
sok szeretettel. Ezzel a fogadtatások véget is
értek.

A diszebed

A helybeli és idegen vendégek fél kettő-
kor gyülekeztek a Royal-étterem nagytermé-
ben, amely a mellette levő kisebb teremmel
együtt zsufolásig megtelt a mintegy 400 fő-
nyi közönséggel, amelyek sorában öt várme-
gye bírói karának, társadalmának előkelősé-
geit és a katonaság képviselőit is ott láttuk.
Néhány perccel fél kettő után Kiss Béla és ze-
nekara kitűnő muzsikája mellett megkezdő-
dött az ebéd, amelynek menüje a következő
volt:

Szárnyas ragout leves
Tok tartár-mártással
Gombás bélszín pástétommal
Idei liba, kacska és csirkesült
Compót és salátával
Vegyes rétes
Gyümölcs, sajt
Fekete kávé
Borok:
Asztali, homoki, Furmint és
veres Karbenett
Ásványvizek

A harmadik fogásnál megkezdődtek a
pohárköszöntők.

Az első pohárköszöntőt az ünnepelt Igyár-
tó Sándor dr. itélőtáblai elnök mondta a ki-
rályra.

— Amikor egy magas bírói állás betölté-
séről beszélünk, emlékezzünk meg a legfőbb
földi bíróról, felséges urunkról, királyunkról.
A fejedelmek sorsa a nemzetek sorsával van
egybekötve; a fejedelmek kegye az alattva-
lók mélyeségét háláját váltja ki. Nem csoda
tehát, ha mi a végtelen hála érzetével tekin-
tünk fel királyunk fenkölt személyére és bol-
dogan örülünk a gondviselés kegyelmének, a
mely őt egy hosszú életen át oly csodálatos
testi és lelki épségben megtartotta nekünk s
amely eltávoztatta tőlünk a sulyos megpró-
báltatás közelmúlt napjait. Esdve kérjük a
mindenhatót, hogy a mi szeretett bölcs kirá-
lyunkat az emberi kor legvégső határáig él-
tesse. Emeljük poharunkat ő felsége, első Fe-
renc József király egészségére.

Dörgő éljenzés és taps fogadta a tábla-
elnök tószját s a zenekar a Himnuszját játszot-
ta, melyet a társaság fölállva énekelt.

Pajor Kálmán dr. itélőtáblai tanácselnök
köszöntötte ezután az ünnepeltet. A királyi
ítélőtáblán délelőtt lefolyt aktussal — mondta
többek között — Igyártó Sándor dr. elfoglalta
felelősségteljes, diszes állását, amelyre őt
kiváló érdemei emelték s ezzel a hivatalos ün-
nep bevégeződött. Most pedig családi ünnepet
ül az itélőtábla. Nagy jelentőséggel bír reánk
nézve, hogy olyan családfőt kaptunk, aki gon-
dos kézzel vezet bennünket az igazságszol-
gáltatás magasatos céljainak elérésére és aki-
nek minden tényéből az igazságszolgáltatás
iránti szeretet, az egymást támogató kolle-
gialitás és a valódi humanizmus sugárzik ki.
De ünnepet ül az egész társadalom: a ható-
ságok és testületek fejeiből és képviselőiből,
a társadalom előkelőségeiből, a tisztelők és
barátok seregéből álló diszes társaság örvend
és ünnepel velünk együtt. Zajos tetszéssel fo-
gadott tószját végén Igyártó Sándort éltette.

Márk Endre udvari tanácsos, a debreceni
ügyvédi kamara elnöke beszélt ezután. Ki-
emelte, hogy a mai nap nemcsak az igazság-
ügy embereinek ünnepe, mert ugyszólván
egész Magyarország részt vesz Debrecen örö-
mében. Az országnak nincsen kiválóbb büsz-
mében, mint a magyar bírói kar, az ő füg-
getlenségével. Ebből a kiváló testületből kivá-
lasztani a legkitűnőbb férfit, nem kis feladat.
Az igazságügyi kormányzatnak nagyon erős
megfontolásra volt szüksége, hogy így vá-
lasszon, hogy éppen a legkiválóbbat: Igyártó
Sándort állítsa a debreceni tábla élére. Ez a
bölcs intézkedés azt mutatja, hogy az igaz-
ságügyi kormányzat jó kezekben van. Annak
a férfinak, aki ilyen bölcs módon határozott
a debreceni tábla sorsáról, Balogh Jenő igaz-
ságügyminiszternek egészségére üríti pohá-
rát. (Lelkes éljenzés.)

Kesserü Lajos dr. kir. főügyész helyettes:
Ma, amikor Magyarország északkeleti vár-
megyéinek legelső és legmagasabb bíráját üd-
vözöljük és ünnepeljük, a minden oldalról
megnyilatkozó általános örömből a válás fájd-
almának néhány könnyecskéje vegyül, az
ügyészi kar fájdalmának könnyecskéje. A sze-
retteinktől való elválás még akkor is fájdal-
mas érzéseket kelt a szívünkben, ha örvende-
tes eseménnyel van összekötve. Természe-
tes tehát és megbocsátható, ha mi, királyi
ügyészek, fájdalmat érzünk most, amikor el-
válunk forrón szeretett főnökünkől, — de
fájdalmunkat annak a tudatnak az öröme
váltja föl, hogy a mi szeretetünk tárgya, a
mi bálványozott vezérünk nem messze
távozik, mert bizva bizunk abban, hogy a sze-
retetnek azok a szálai, amelyek közöttünk
szövődtek, amelyek az együtt vívott küzdel-
mekben megerősödtek s amelyek az ügyészi
család tagjait egybefűzték, a jövőben sem
fognak szétszakadni. (Éljenzés.) Majd szel-
lemes fordulattal a római történelem örök-
szép lapjából idézve, a Grachusok any-
jának, Cornéliának erényeire mutatva, ékes
szavakkal aposzrofálta a táblaelnök fenkölt
lelkületű nejét, aki — míg férje kiváló jeles-
ségekkel egy nagy emberközösség érdekeiért
küzd, — a legnemesebb asszonyi hivatásnak:
gyermekének, családjának él. Az ő egészsé-
géért emeli poharát. (Hosszas, meg-megújuló
éljenzés és taps.)

Domahidy Elemér főispán emelkedett ez-
után szólásra. Annak a két törvényhatóság-
nak a nevében, amely az ünnepelt férfihoz
legközelebb áll, Debrecen és Hajdúvármegye
nevében üdvözlő és köszöntő a királyi itélőtábla
új elnökét. Mi, — ugymond — akik közvetlen
közelből szemléltük Igyártó Sándor pályafu-
tását és emelkedését, akik mint tisztviselőt és
mint barátot egyaránt tanultuk őt becsülni és
szeretni, mi tehetünk legfényesebb tanúságot
arról, hogy sulyos feladatának, amely reá há-
rul, példásan eleget fog tenni. A két törvény-
hatóság együtt örvend a bírói testülettel és
vele együtt kívánja, hogy Igyártó Sándor dr.
számos éveig szolgálhassa nemes ideáljait.

Lelkes tetszésnyilvánítások követték a fő-
ispán lendületes tószját, amely után ismét
Igyártó Sándor dr. tábla-elnök állott fel és
meghatottan hangon köszönetet mondva az üd-
vözlésekért, az ünneplő társaságot éltette, —
majd körüljárva a teremben, a társaság min-
den egyes tagjával koccintott.

A társaság most hallani kívánta Balta-
zár Dezső dr. püspököt, aki a bíróságot kö-
szöntötte föl. A lelki magasztalot teljesen né-
külöző szabados kritika ma már — mondhat-
nám — csak egyetlenegy hely előtt áll meg
tisztellett. Itt is próbálkozott ugyan átmeneti-
leg, de a frappáns tények hatása alatt kény-
telen volt takarodót fűni. Ez az egyetlen hely:
a független igazságszolgáltatás, melyet a
magyar bírói kar hagyományos puritán szel-
leme szentélylyé emelt. Engedjék meg, hogy
én a „szentély” meghatározást egyedül a
szakbírói ságra lokalizáljam s úgy gondolom,
hogy ezzel a korlátozással az esküdtbíró-
sága maga hangulatosságában nem veszt érté-
kéből. A külföldön jártamban igazi boldogság
töltött el, amikor igen magas körökben való-
ságos glorifikáló dicséreteket hallottam a ma-
gyar bíróságról és a tapasztalatok alapján
azután meggyőződtem itthon, hogy ezek a
dicséretetek legkevésbé sem túloztak. A ma-
gyar szakbírói ságra a maga szellemét abból
forrásból meríti, mely a tiszta erkölcsi felfo-
gásból táplálkozik. És megnyugvással kon-
statálhatjuk, hogy a vezető állások élére a
legkiválóbb férfiak jutnak, mint ahogy azt
nekünk az Igyártó Sándor dr. kinevezetési-
sében tapasztalhatni szerencsénk van. Az ő
egyéni kiválósága, jogászai képessége és esz-
tendői hosszú során át magasra halmozott
érdemei diszes bekoronázást nyertek táblai
elnökké való kinevezetése által, amelyen
mindenki örömet és szellemi kielégültséget
érez. Ennek a szellemi kielégültségnek örö-
mével emelem az ő egészségére poharamat.
(Viharos taps.)

Szabó Sándor máramarosmegyei alispán.

Kézimunkák és hozzávaló anyagok KRAUSZ GYULA KÉZIMUNKAUZLETÉBEN KOSSUTH-U. 3.

vakáció és fürdőidényre leszállított áron kapható

Kelemen Samu dr. országgyűlési képviselő, Lengyel Imre nyugalmazott táblabíró és mások mondtak még tósztokat. Az ünnepi társaság a késő délutáni órákig együtt maradt.

Polnay Jenő Debreczenben

Egy debreceni ifju karriérje

Előkelő vendége volt az elmúlt héten Debrecennek. Tiszasülyi Polnay Jenő, az „Atlantica tengerhajózási társaság” vezérigazgatója időzött városunkban, mint a kereskedelemügyi miniszter által a debreceni felső kereskedelmi iskolához kiküldött miniszteri biztos. Polnay hétfőn érkezett Debrecenbe Mártonffy Marcel és titkárja, Somogyi Ervin kíséretében. A vizsgázott diákok meleg szeretettel emlékeznek meg Polnayról, aki a vizsgákon a leghumánusabban járt el a diákokkal szemben. Polnay szombatra Debrecenbe rendelte az automobilját s délután azon utazott el a Balatonra, ahol néhány hetet fog eltölteni.

Polnay Jenő, aki egy hatalmas világvallalat élén áll, ma is kétszáznegyvenezer korona évi fizetést huz; mint nem sokan tudják: debreceni származású.

Huszonkét évvel ezelőtt végezte el kitűnő sikerrel a felső kereskedelmi iskolát. Polacsek Jenőnek hívták s egy közbecsülésben álló debreceni fakereskedő fia volt. Polnay a Groedel-fakereskedő cég szolgálatába lépett, mint gyakornok és a zseniális fiatal ember rövid idő alatt vezető állásba emelkedett a hatalmas vállalatban. 1907-ben a cég rendkívüli sajnálatára, mint negyvenéves korona évi fizetéssel dotált vezető tisztviselő, kilépett a cég szolgálatából s tehermentő és szervező erejének zseniálisával megteremtette az „Atlantica tengerhajózási vállalat”-ot, melynek arányiról fogalmat ad az a körülmény, hogy hat millió korona alapítókéval és négy millió korona tartalékokéval bir. Polnay Jenő vezetése alatt világhírre vergődött az „Atlantica”. A tengerhajózási forgalomban rendkívüli jelentőségre emelkedett a levantei forgalom ellátásában a Szerényi, Kossuth és Polnay hajók járatával.

Négy év előtt közgazdasági érdemei elismerésül a király magyar nemességgel tüntette ki a tiszasülyi előnévvel.

Polnay Jenőnek, mint közgazdásznak is igen jelentős neve van. A kereskedelemügyi miniszter legutóbb megbizta, hogy dolgozzon ki tervezetet a kereskedelmi szakoktatás reformjára vonatkozólag. Polnay tervezete nagy feltűnést fog kelteni, mert a kereskedelmi oktatást egészen modern alapokra akarja fektetni.

Polnay igen előkelő megjelenésű férfi, akinek a műveltsége is előkelő. A német, angol, francia és olasz nyelveken kívül a levantei nyelvek majd mindenikét érti. Tartalékos tüzérhadnagy, akit később áthelyeztek a honvédszázarsághoz s rangját ma is megtartotta, mint szolgálaton kívüli honvédszázarsághadnagy. Budapestben igen népszerű és közbecsülésben álló férfi, akit az Erzsébetváros szétválasztott kerületében képviselőjelöltnek akarták felléptetni, de Polnay attól tartva, hogy állása összeférhetetlen lesz a mandátumával, nem vállalta el a jelöltséget.

Polnay Jenő Debreczenben felkeresett néhányat iskolatársai közül s tegnap este vendégül látta őket.

A fölkelők elismerik Vilmos fejedelmet

Fegyverszünet Durazzóban

Durazzo, június 20. Tegnap minden megegyezés nélkül fegyverszünet volt. A forradalmárok és a város védői csak olykor-olykor tettek egy-egy lövést. A védők csak akkor lőttek, ha a forradalmárok előőrrel túlságosan előre merészkedtek.

A forradalmárok közölték a nemzetközi ellenőrző bizottsággal, hogy azonnal feloszlatták és hazaküldik csapataikat, ha Vilmos fejedelem távozik Durazzóból. A fejedelemnek az az elhatározása azonban, hogy Durazzóban marad, egyelőre megrendíthetetlen. Ezt a szándékát csak megerősíti az osztrák-magyar és olasz kormányoknak az elhatározása, hogy szükség esetén utasítja hadihajóit az aktív beavatkozásra.

Durazzo, június 20. A mohamedánok ma nagy gyűlést tartottak, amelynek eredményeként négy hodza kiment a fölkelőkhez és fölcsúszította őket a fegyverletételre. A fölkelők kijelentették, hogy hajlandók a fejedelmet elismerni, ha két napi fegyverszünetet kapnak.

— **Meghülés esetén** nagyon gyakran támad többé vagy kevésbé heves zavar a székülésben, azon kell tehát lennünk, hogy ezt minél előbb megszüntessük. Néhány napon át a reggeli előtt egy pohárnyi természetes Ferencz József keserűvíz ép oly enyhén old, mint amily biztos hajtó hatást fejt ki. Ez az ásványvíz megszünteti a belek petyhüdségét s tartósan fokozza a pihezésre szorulóktól étvágyát. Az Irgalmasrend híres bécsi kórházának bizonyítványa is azt tanúsítja, hogy a Ferencz József víz használata még a legmegrögzöttebb szorulás esetében is nagyszerű eredménnyel jár. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Letartóztatott utazó

Aki engedély nélkül megrendeléseket gyűjt

Tegnap délután megjelent a rendőrségen Prelovszky András Kossuth-utcai szabó s előadta, hogy a városban egy fiatal ember jár házról-házra és potom áron megvételre kínál férfi ruhákat. Az illető egy gráci posztógyár utazójának adja ki magát és egy-egy ruhát 24 koronáért árusít. Prelovszky elmondta még, hogy az utazó rendszerint 4—8—10 korona előleget vesz fel a rendelésnél, a ruhát azonban ritkán szállítja. Ha pedig utánvételt elküldi a megrendelt ruhát, az silány szövetből és hiányosan van elkészítve.

Prelovszky András panaszt emelt az ismeretlen fiatalember ellen, mert iparengedély nélkül árusít s ezáltal a debreceni szabóiparosoknak tetemes kárt okoz. A rendőrségen Szilvássy Béla detektívét bízták meg a nyomozással. Szilvássy felkutatta és nyomon követte az utazót, aki a Hunyadi-utcán sorbajárta az üzleteket. Mikor Blattner Gyula üzletébe betért az illető, a detektív utána ment. A fiatalember az alkalmazottaknak és Szilvássynak nagyböbeszédűséggel ajánlotta, hogy ebben a drága világban ne csináltassanak ruhát a kapzsi szabóknál, mert ő olcsón szállít kifünő minőségű ruhát.

A detektív megvárta míg a posztógyár utazója két rendeltést és tizenkét korona előleget felvett, azután igazolásra szólította fel. Zoltán Árpád kereskedelmi utazónak monddta magát, Szilvássy Béla bevitte Zoltánt a főkapitányságra, ahol mint hely és foglalkozás nélküli egyént, — minthogy elfogadhatóan nem tudta magát igazolni — lezárták. Ma reggel Harsányi Imre dr. rendőrkapitány kihágási uton ítélkezett Zoltán Árpád felett. Engedély nélkül való árusítás miatt megbüntette az utazót ötven koronával megváltható három napi elzárásra mint fő- és 20

korona mellékhüntetésre. Zoltántól a nála talált mintákat és a tizenkét korona előleget elkobozták. A rendőrkapitány az utazót kiutasította a városból.

A felhőszakadás pusztításai

Beomlott uttestek és osztoronák — Az éjszaka viz nélkül maradt a város — Villámcsapás a viztoronyba

A tegnapi égháboru okozta károkat ma vizsgálta főül a fendőrség, a mérnöki hivatal és a tűzoltóság kiküldöttéből álló bizottság, amely megállapította, hogy a vihar nem okozott oly roppant károkat és oly nagy veszélyt, mint az első percben hitték.

A felhőszakadás az éj folyamán a Homokkert-utcán, Deák Ferenc-utcán is lesüllyesztette az uttestet egyes részét. A csatornavállalat emberei éjjel-nappal dolgoztak, hogy a hibákat kijavítsák, ez azonban csak részben sikerült. Több utcán a viz oly nagy mennyiségben hatolt be a pincékbe, hogy a tűzoltóságnak még ma is munkát adott a víz kiszivattyuzása.

A csatorna-besüppedések között a Péterfia-utcán végigvonuló csatornahálózat volt a legveszedelmesebb helyzetben. Itt ugyanis a 40—50 számú házak között, mintegy száz méter hosszúságban *beszakadt a csatorna*; ezt azonban humorosan helyrehozták. Általában az uttestek és a csatorna besüppedése okozta a legtöbb kellemetlenséget. A Vigkedvű Mihály-utca 43. számú házban például a beszakadt csatornán hatalmas sugárban szökelt elő a szennyvíz, amely elborította a pincehelyiségeket.

A vízvezeték sem működött tegnap éjszaka, éppen úgy, mint szünetelt a villamosvilágítás és az ipari áramszolgáltatás. A vízvezeték azért nem funkcionált, mert a *Köntösgátnál a szivattyugépházba beleütött a villám s teljesen elégette a villamos kábeleket*, aminek következtében rövidzárlat támadt s a hatalmas gépek megállottak. A *nagyerdei viztoronyban elzárták a vízvezeték*, mert a viztoronyban éppen kifogyott a viz. Így az egész város viz nélkül maradt éjjelre. Egy óra tájban kiávitották a gépházban a hibát s ettől kezdve ismét működött a vízvezeték.

A vízhiány miatt sok kellemetlenség volt a városi közkórházban is, ahova a szükséges mennyiségű vizet *hordókból* szállították.

A villamos világítás csak a Royal-szállótól a Kistemplomig szünetelt hosszabb ideig. Itt ma az okozta a bajt, hogy az Apolló-mozi pincéjében levő transzformátort elborította a viz. A főbiztosítók kiolvadtak s így maradt áram nélkül ez a körzet. A hibát csak este fél nyolc órakor tudták megszüntetni.

A vihar az államvasutak vonalain nem okozott nagyobb bajt. A vonatok rendszeren érkeztek be Debrecen állomásra, kivéve a ma esti hét órás gyorsvonatot, ez a késés azonban semmi összefüggésben nem volt a debreceni felhőszakadással, hanem azért történt, mert a vonat mozdonya Szolnokon fölmondta a szolgálatot. Egy másik gép harminchét perc késéssel hozta be a vonatot Debrecenbe.

!! A bécsi, londoni és párisi kiállításokon
aranyéremmel és oklevéllel tüntették ki !!

FÁY-arckrém :
-szappant és
-poudert :
mint legjobb arczéplő szer, melynek használatától
minden szeplő és májfolt három nap alatt eltűnik

Ára 1—2 korona.

Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENC

gyógyszertárban

Kossuth-utca 8. A színház mellett

Óriási katasztrófa a levegőben

Repülőgép és léghajó összeütközése — A Parseval léghajó felrobbant — Tizenegy ember széné égett — Blaschke kapitány is szörnyet halt

Fischamend, június 20. Enzerdorf és Fischamend között ma délelőtt tíz órakor a Parseval nevű katonai léghajó és egy repülőgép gyakorlatozott. Ludwighshof közelében a repülőgép beleütközött a léghajóba és a léghajó burkolatát a közepén átvágta. Egy pillanat alatt az óriási léggömb felrobbant, a repülőgép pedig rémítő gyorsasággal alázuhant. A repülőgép mindkét utasa szörnyet halt, a gép maga teljesen összetört.

A léghajón kilenc ember volt, valamennyi széné égett és mire földre értek, már egyik sem élt.

A repülőgépet Blaschke kapitány vezette, a Parsevalt pedig Hauswirth kapitány. A léghajón civilmérnökök voltak, akik a léghajóról talajméréseket végeztek.

Orvosi segítség azonnal kéznél volt, de senkin sem tudott segíteni. A repülőgépnek mind a két utasa teljesen szétrobbant tagokkal terült el a földön. A léghajó utasai széné égve estek le és annyira eltorzította arcvonásait a tűz, hogy alig lehetett őket feismerni. A holttesteket katonai teherautomobilon elszállították a szerencsétlenség színhelyéről.

Ezzel a fischamendi távirattal ellentétesen a Magyar Távirati Iroda délben tizenkét óra után a következő jelentést adta ki:

Ma délelőtt a Körting nevű katonai léghajó Schwadorf és Kleinschwerhof közt 200 méter magasságban felrobbant. A léghajó összes utasai meghaltak. Ezek Hauswirth vártilérkapitány, Huchstutter és Flotz főhadnagyk, Harvinez hadnagy, egy főhadnagy a katonai intézettől, egy tengerésztiszt, egy polgári mérnök és két katonai soffőr. A robbanás okát eddig még nem bírták kideríteni.

Bécs, június 20. Károly Ferenc József főherceg nyomban a hir vétele után a hadügyminisztérium több kiküldöttével kiment a szerencsétlenség helyére.

Hofstaedter főhadnagy felesége, aki csak két hete ment Hofstaedterhez férjhez, éppen akkor érkezett ki a mezőre, amikor a katasztrófa történt és az aeroplán lezuhant.

Bécs, június 20. A katasztrófa okáról két verzió kering, egyik, hogy a léggömb éppen akkor eresztett gázt, amikor a repülőgép fölötté repült és ennek szikráitól a gáz fölrobbant. A másik verzió szerint az aeroplán közel szállt a léggömbhöz s ennek seleyem burkolatát az aeroplán motrójának szikrái fölgyújtották.

Külsőleg és belsőleg
egyaránt legbiztosabb hatású háziszser a

PALMA

Próbáuveg 40 fillér.

Kapható:

Dr. Szelényi Árpád
gyógyszerésznél

Debreczen, Plac-utca 30. sz.

HIREK

Az Arany Bikáról.

Uram! Uram! Főnagy Béla építész uram! szállok hozzád. (Ugye-bár állasz élémbem.) Megépítetted az Arany Bika épületét. Nagy ház, impozáns ház, szép ház is. Nem érdekel hogy ennek a bikának milyen a belső szerkezete. Milyen a lépe, milyen a mája. Milyen lesz a lélegzete (ventillatio), a a hőfoka (fűtés), hogy fogod mérni; (az árak?). — Nem értek hozzá. Nem is szólok bele.

Mint olyan utcán járó (még egyelőre szabadon) tagja az ugynevezett társadalomnak, sokszor elnézem az Arany Bika épületét. Mint aki tudom, hogy gyerekek, boldognak félig kész munkát nem szabad mutatni, nem is kritizálom, csak úgy nézem, nézem. És fogom még nézni talán sokáig. Voltaképen ebből a szempontból már készen is van, tehát egy pár szót engedj meg, hogy szóljak hozzád — róla.

Szép, de nekem nagyon fehér ez az épület. Azok a cirádák, azok a könnyű, hab-szerű díszítések, azok a reliefek, az emblemek mind nagyon fehérek. Könnyű neked, — te ha kész lesz lefotografáltatod, — a dolgozó szobádban beáramozva elhelyezed a falra és gyönyörködöl benne. Ezt is én építettem. A te szemeidet nem fogja sérteni annak fehérsége naponként 3-szor, 4-szer, 10-szer, mint nekem. Vakítóan, izzóan fehér, Egyhanguan, szomorítóan fehér.

És most hallgass meg, és ha úgy tetszik neved ki. Ismered jól, hogyné ismerne, a Wiener Werkstätte színeit, a müncheni kunstlerok színeit és bizonyos, hogy jól ismered a mezőkővesdi, a kálotaszegi színeket is. Azokat a tarka, piros, kék, sárga, zöld színeket, amik a szemnek olyan kedvesek. Nem lehetne azokat a girlandokat az Arany Bika falain ilyen színekkel befesteni. A cirádákat, a koszorukat stb., stb. Ugy nézne ki, mintha állandóan virágdiszben volna az épület. Nem volna sablonos, de az hiszem, hogy szép. Tegyé egy kísérletet talán az „Arany Bika“ felírás koszorójával.

Igaz, belekerülne egy pár ezer koronával többbe, mint contempláltatott, de szép volna. És most, miután jól kinevetted magadat egy egészen laikus ember megjegyzéseim, légy szíves és gondolkozzál egy keveset. Egy fél óráig, egy percig. Aztán csinál meg.

És hogy a stilusnál maradjak és mert kívánom is, az Isten sokáig éltesen. Df.

APOLLO

Ma, vasárnap délután 3 és 5 órakor félhelyárak
esti előadások 7 és 9 órakor.

PINTÉR IMRE és PARLAGI KORNÉLIA vendégjátékával

A pesti cselédek

Operettszkecs 8 részben, ének és táncokkal.

Ezt megelőzőleg

KINO RIPORT.

MOSER MIKLÓSNÉ RÉMTETTE,
aki öt gyermekét a kutba dobta.

Holnap, hétfőn ugyanez.

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényénél, cukorbetegségnél, vörhenyénél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipócsi Salvatorforrás-vállalat
Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

— **Vasárnapl istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap, e hó 21-én prédikálnak: a Nagytemplomban Kovács János vallásoktató-lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Farkas János s.-lelkész, 11 órakor Hajdu Gyula s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Demeter Gyula s.-lelkész, az Árpád-téri templomban Konrád Zoltán s.-lelkész, délután Páncél Jenő s.-lelkész, az ispotályi templomban Polgár Gyula lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a homokkerti imaházban Boér Károly val-lástanár.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

— **A berlini nagykövet távozása.** Bécsből táviratozzák: A „Fremdenblatt“ ma reggeli számában írja, hogy Szögyén-Marich László gróf, a monarchia berlini nagyövete nyugalomba vonul és utóda herceg Hohenlohe-Schillingsfürst Gottfried lesz.

— **A custozzai csata emléke.** A város katonai ügyosztálya a következőket közli: Folyó hó 24-én ünnepli a helybeli cs. és kir. 39. házi ezred a custozzai csata évfordulóját, amely alkalommal délelőtt 9 órakor a Pavilon-laktanya udvarában az elesett hősök emlékére tábori mise tartatik, ezt követve pedig őfelsége mellszobrának ünnepélyes leleplezése fog megtörténni. Ezen ünnepélyre a még életben lévő azon öreg katonák, akik az említett csatában részt vettek a tisztikar nevében meghívotnak.

— **Megszűnt a görög-török viszály.** — Athénből táviratozzák: A hivatalos körök a török válasziratot elfogadhatónak és kielégítőnek tartják, csupán annak második részét tartják kissé homályosnak.

— **Eljegyzés.** Schwartz Irmát, özv. dr. Schwartz Józsefné leányát Miskolcz, eljegyezte Hajós Géza tanár Debreczen.

— **Kereskedelmi utazók egyesülete.** Holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor tartják a kereskedelmi utazók egyesület alakítása céljából értekezletüket a „Royal“ termében. Tekintettel a tárgy fontosságára az érdekeltek lehetőleg teljes számban való megjelenését kéri az előkészítő bizottság.

— **A DMKE. internátus új prospektusa.** A DMKE. internátusról az utóbbi időben szárnyra kelt valótlán híreknek élénk cáfolata az a képekkel illusztrált, csinos prospektus, amelyet az intézet a jövő tanévre kibocsátott. Az internátus jövő működésekének legbiztosabb záloga, hogy — a prospektus szerint — Debreczen legelső emberei, legkiválóbb tanfériái végzik az irányítást, gyakorolják az ellenőrzést, az intézet felett. A felvételeket már megkezdte az igazgatóság és kívánatra bárkinek készséggel nyújt felvilágosítást és küld prospektust.

— **Uj sör Debreczenben.** — Debreczenben Mátyás király-sör és Nádor-sör néven két fajta uj sör kerül már a legközelebb forgalomba. A Mátyás-sör világos, a Nádor-sör barna-sör, mindkettőt a „Fővárosi Söröződe Kőbányán“ című részvénytársaság készíti. A gyár január óta gyártja az uj s úgy ízénél, mint minden tulajdonságánál fogva kitűnő sört, amelyből a vidéki városok közül Debreczen fog legelőször kapni. Debreczenben a sör főraktárát a jóhírnevű vendéglős, Márkus Jenő tartja, aki e célra már hűtőházakat építtetett és a legmodernebb palack sörfejtő gépekkel szerelte föl. Megrendeléseket nála már is lehet tenni. A telefonszám: 14. A sört július első napjaiban már szállítják.

— **Horner Arthur bookmaker** Debreczenben, Plac-utca 41. sz. I. emelet, elfogad az összes bel- és külföldi-versenyekre start és klasszikus versenyekre előnyös fix-fogadásokat. Halmozott fogadások köthetők. Double és Triple eventek. Telefon: 10-11.

— Nagy György összeférhetetlenségi bejelentést tesz. Fővárosi tudósítónk jelenti: Nagy György dr. összeférhetetlenségi bejelentést tett ma Háromy László dr. képviselő ellen, mert saját vallomása szerint Mladin Miklósnak italmérési engedélyt eszközölt ki.

— Öngyilkos asszony. Földesről írja tudósítónk: Tegnap délután Gerda Sándorné 65 éves asszony elbucszott mostohaleányától, azután kiszaladt az udvarra s mielőtt meg akadályozhatták volna, belevetette magát a nyitott kutba. Mire kihúzták, már halott volt. A községi előjáróság telefonon jelentette be az öngyilkosságot a debreceni királyi ügyészségnek.

— **Tudnivalók a debreceni lóversenyekre.** A debreceni lóversenyek folyó hó 28-án vasárnap és 29-én hétfőn Péter és Pál napján lesznek a lóversenyterén. A versenyek iránt az egész országban nagy az érdeklődés és előreláthatólag ez évben a mezőnyök még a tavalyi szép mezőnyöknél is nagyobbak lesznek. A versenyek mindennap délután fél 3 órakor kezdődnek. Páholyjegyek Békés Lajos főtéri férfitúróüzletében már most előjegyezhetők és 19-től kezdve kiválthatók. A versenyterén ez évben a totalizátor mellett még külön bookmaker iroda is működni fog. Horner Arthur bookmaker-cég, kinek ez évben nyílt meg debreceni fiókja a versenyterén is fog működni. A bookmaker ringbe külön beléptidij lesz, naponta 3 korona. A bérkocsi díjak a régié maradtak, erről a falragaszok részletes tájékoztatást nyújtanak. A villamos vasut külön vonatai délután 1 órától a Bika-szállótól közlekednek. Mindenben bővebb tájékoztatást nyújt Loránt József titkár (Piac-utca 16. Alföldi Takarékpalatja. Telefon szám 880.)

— **Gazdaköri junilás.** A debreceni Gazdakör június 27-én tartja igen sikerteltnek ígérkező nyári mulatságát. A meghívókat már szétküldte a rendezőség, kik tévedésből meghívót nem kaptak de arra igényt tartanak, forduljanak a rendezőséghez Hatvan-utca 2.

— **Az Emerich-telepi földomlás.** Hirt adunk arról a szerencsétlenségről, amely az Emerich-telepen történt s amelynek Erdélyi Lajos négy és fél éves fiú lett az áldozata. A csendőrség által megtartott vizsgálat kétségtelenül megállapította, hogy büntény nem forog fenn, csupán a vélelen idézte elő a szerencsétlenséget. A csendőrök jelentésére a debreceni kir. ügyészség megadta Erdélyi Lajos eltemetésére az engedélyt.

— **A rajzkiállítás az állami reáliskolában f. hó 21-én,** vasárnap délelőtt 9 órakor nyílik meg. A kiállításra a közönség figyelmét annál is inkább felhívjuk, mert csak e vasárnap délelőtt folyamán marad nyitva.

— **Házasságkötések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt héten a következő jegyespárok jelentkeztek kihirdetés végett: Nagy Sándor—Nagy Ilona, Bogdány József—Baumann Valéria, Lovas Károly—Kovács Erzsébet, Kardos Pál—Agoston Anna, Agárdi Gábor—Márton Zsófia, Szakál János—Győri Eszter, dr. Sopfir Manó—Hollaender Olga, Ferenci János—Fábián Lidia, Hadházi Gergely—Dankó Zsuzsanna.

Házasságot kötöttek: Molnár Ferenc—Nagy Erzsébet, Krafft József—Kárpuli Gizella, Weber Albert—Bíró Irén, Pusztai Béla—Szabó Mária, Gajdos Győző—Kiss Anna, Balkó Lajos—Óri Mária, Bruckner Győző—Horváth Gizella, Bányai Zoltán—Horváth Ilona, Balogh Géza—Jankó Vilma, Mester József—Deli Mária, Magyar János—D. Varga Zsófia, Fáber Kálmán—Jámbor Erzsébet, Hetz Imre—Jámbor Margit, Hécey Szabó István—Bartha Róza, Sőregi István—Molnár Eszter, Kozma Péter—Suba Eszter, Schlichting Adalbert—Nagy Erzsébet, Balogh István—Bányai Katalin.

— **Feltűnő nyakkendők 1 koronáért** kaphatók Frank Testvéreknél, a megyeháza mellett.

— **Kiadó üzlet a Piac-utcán.** Piac-utca 63. szám alatt vb. Fenyő Sándor és Fia cég üzlethelyisége f. évi augusztus hó 1-től kiadó. — Ertekezni lehet: dr. Éricz Ernő csődteggondnoknál, Szent Anna-utca 13.

A nyaralóban
csak **MAGGI** -féle
húsleves-kockát használjunk!
5 f
drbja

— **Veszélyes életkor a gyermek fejlődésében az első életév,** amikor a zsenge szervezet erősítésének okszerű támogatására egy megfelelő tápszer szükséges és ebben a válságos időben minden anya a Nestlé-féle gyermeklisztet használja, mert jóízű, igen tápláló és könnyen emészthető. Próbadobozokat teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 32. P.

— **Debrecen sz. kir. város zeneiskolája** a saját helyiségében ma este 8 órakor a tanév berekesztéséül vizsgálati hangversenyt rendez, melyre a zeneértő közönség figyelmét ismételtelenül felhívjuk.

— **Tolvaj munkás.** A patkógyári vezetőség panaszára a debreceni csendőrség nyomozást indított Gottfried István munkás ellen lopás miatt. Gottfried a patkógyárban dolgozott, ahonnan napokkal ezelőtt 30 korona értékű szerszámot ellopott. A munkás a kihallgatásnál beismerte a lovas és előadta az eltulajdonított szerszámokat. A csendőrök feljelentették Gottfriedot a büntető járásbírószágon.

— **Angol tennis-rakettek,** lapdák és teljes tennis-felszerelésekből a legnagyobb választék Mentze Henriknél, Piac-u. 38. szám.

— **Baleset.** Ma délután a Csillag-utca 34. számú ház előtt felgyülemlt esővízben lubbolt Varga József öt éves fiú. Véletlenül belelépett egy nyitva levő kanálisba, melynek teteje a lábára zuhant. Varga József súlyos zúzódásokat szenvedett a lábán. A mentők bevitték a közkórházba.

— **Tennis-raketteket** szakszerűen javít és huroz Mentze Henrik Piac-u. 38. szám.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban ma a következő halálozásokat jelentették be: Gombos Zsuzsanna ref. 21 éves, Szalontai József ref. 9 hónapos, Manó Kálmán r. k. 64 éves, Szabó János ref. 49 éves, Papp Sándor ref. 14 hónapos, Kiss Andrásné ref. 30 éves, Bartis Gábor ref. 10 hónapos, Baranyi Sándor ref. 15 hónapos, Ladányi Sándor ref. 5 hónapos, Nyiri Géza ref. 6 hónapos.

— **Berki Lajos szolista teljes zenekarával** naponta a Magyar Király kávéházban zeneestélyt tart.

— **Elegáns girardi-kalapok** Frank Testvéreknél a vármegyeháza mellett.

Rézmészpor

a szőlő peronoszpóra biztos ellen-szere nem permetezéssel, hanem porozással kerül a levélzetre, jól tapad, könnyű kezelés. Esős nyáron a rézgálicos permetezést a gyakori esőzések miatt alkalmazni nem lehet, míg a „Rézmészpor“ épen az esős időben válik be legjobban.

Kapható Kontsek Gézánál, Kossuth-u.

Modern német irodalom és művészet.

Wagner Richárd.

Barmen, június hó.

Nehéz Wagner Richárdról keveset írni, hisz az ő művészetét és egyéniségét könyvtárak dicsőítik. Magyarországon csak egy színpad nyújt közönségének Wagner művészetéből és biz ott sem értik meg a nagy német mester szellemét.

Teljesen értékelni Wagnert csak az tudja, aki a germán faj egész sajátosságát átérzeni is képes. Az ő zsenije faja sajátosságának leghűbb tükrözője.

Lelke nagy harcok színhelye volt: az érzelem küzdött az akarat ellen, a szerelem a céltudatos haladással. Szellemileg pedig magasan szárnyalt embertársai felett, de, mint Goethe is, agyveleje is inkább érzés-szerűen, mint megkülömböztetően dolgozott.

Tudvalevőleg Wagner nemcsak mint zeneszerző, hanem mint szövegíró is halhatatlant alkotott. A „Mesterdalnokok“ című daljátékának librettója például klasszikus értékű remekmű. De még a művészet többi ágait is előbbre vitte alkotó géniusza: ő alkalmazta legelőször a képzőművészet szabályait a színpadra. Ő az utat mutatta a legfelsőbb műalkotáshoz: egyesíteni akarta a tökéletes drámát a tökéletes zenével és így a tökéletes daljátékot az architektonikus és festői szempontokból tökéletes színpaddal. Ez ideál igen nagy és egyedül hibája nyilvánvaló: szétforgácsolja a néző figyelmét.

Aki még nem hallott Wagner-zenét, fogalmat sem alkothat műveinek sajátosságáról.

A Wagner előtti időkben a libretto teljesen mellékes szerepet játszott a komponálásnál. Mozart például majdnem kizárólag értéktelen, gyakran ostoba szöveghez irt zenét és egyáltalán nem alkalmazkodott a szöveg sajátosságaihoz. Wagner a zenével a drámát illusztrálta.

Természetes volt, hogy merész ujtását vadul támadták, mert meg nem értették. Wagnerről 30–40 év előtt másképp sem beszéltek, mint ma, mondjuk az angol sauffrazettekről. A párisi „Tannhäuser“-előadás után Berlioz Hector ekkép nyilatkozik egy levelében: „Wagner kecskebakokat csinál az énekesekből, a zenekarból és a karból. Wagner nyilvánvalóan bolond. Micsoda általános nevetés! A párisiak ma egészen új oldalukról mutatkoztak; nevettek a... burleszk zenekar bakugrásain, a hoboé naivitásain és ami a förtelmeket illeti, hát kifütyölték őket.“ A második előadás szerinte rosszabb volt, mint az első; a publikum nem nevetett: dühöngött; eleget pisseget, hogy lehetlenné tegye az egész előadást, mindannak dacára, hogy a császár és a császárné is jelen voltak. Amikor Wagner a lépcsőn lement, úgy bántak vele nyilvánosan, mint egy csibésszel, mint egy szemtelen emberrel, mint egy eszeveszettel.

A nagy művész küzkdései érvényesülés után leírhatatlanok voltak. Hitelezői üldözték, a sajtó sárba rántotta vagy teljesen elhallgatta, barátai elhagyták, szerelmében csalódott, úgy tölté életének nagy részét.

Végre, 1872-ben rajongói megkezdtek egy „Wagner-Festspielhaus“ építését Bayreuthban, melyben hosszú viszontagságok és bonyodalmas küzkdések után végre 1886-ban előadták Wagner külön e célra irt tetralógiját, a „Nibelungok gyűrűjét“.

1876-ig Wagnernak csak gyöngébb olaszos stílusú műve, a „Rienzi“ ért el valamelyes sikert. A többi remekmű, ugymint a „Bolygó hollandi“, „Lohengrin“, „Tristan és Izolda“ előadásai legaljasabb botrányokba fulltak.

A „Nibelungok Gyűrűje“ Wagner világteljesítését tükrözi vissza, mely épp abban az időben, Nietzsche befolyása alatt alakult ki. E felfogás röviden abból áll, hogy minden régi, ha kiélte magát, önzetlenül adjon helyet az újnak, mely tovább visz a haladás utján.

A négy estét betöltő zenedráma tartalma röviden a következő. Wotan, az isten, eredetileg a szerelem istene volt és egyik

szemét feláldozta, hogy a világ benne a világ köréből lándzsa mába kerített zűdést kötött égi vár, a „W“ káért az isten sége hűgát, F e szerződést meg, mert Fr máival, az ist Tehát más k berichtől, Nil hon) törpe ki lungok gyűrű abból az aran lyet a Rajna ő melyet azonban zalmasan elá óriásokat. Az hatalomvágyó Erda, a föld nője figyelme tan csak azt a gonoszok k Ezért Erda h zet, kiknek hallaba hozn Alberich nép házasságra le remti a Wals nek feladata az istenek el tétével mego zasélet védel saját törvén Walsung Sieg tán kedvenc atya akarata fiát, Siegfrie vesztí isteni től körülveve betetlen hős nem ismeri leségül veszi szerzi az óri Alberich, a maradt tétlen szerzése és a elvesztése. F rül is adáz előmozdítani zését nem e visszadobja vele a sötét

Mint lá ban titánián teszik értéke vonzóvá, az a drámát. A fokozza a h ségeket Wag lis önkényes kisebb színp tok elé állít. kűrök vágta sellői usznak égnek el, a óriások, tör mindez a sz színház Wag nikai készlet

Igen fe a zenekar műveit a m személynek, nak, érzelen azaz vezető kor visszaté szolván egy fonódó mot

Az óri kus és hu diadalmas vésztlőslő,

Kizártú kellőképen élvezni tud Talán még tudná élvez mert abban ez azonban mű.

Wagn

szemét feláldozta, hogy megszerezze feleségül a szép Frickát. De hirtelen felébredt benne a világ uralásának vágya. A világkörülből lándzsát tört magának, ezzel hatalmába kerítette az uralom jelképét és szerződést kötött az óriásokkal egy hatalmas égi vár, a „Walhalla” felépítésére. E munkáért az isten odaigéri az óriásoknak felesége hűgát, Freiát, a fiatalság istennőjét. De e szerződést már csak azért sem tarthatja meg, mert Freiával és az ő csodatevő almáival, az istenek örök ifjúsága is elveszne. Tehát más kárpótlás után lát. Elrabolja Alberichttól, Nibelheim (Nebelheim, azaz köd-hon) törpe királyától, a varázserőjű „nibelungok gyűrűjét”. Ezt a gyűrűt Albericht abból az aranyból kovácsolta magának, melyet a Rajna öléből lopott. Ezzel az arannyal, melyet azonban a rablás után Alberich borzalmasan elátkoz, kenyerézi le Wotan az óriásokat. Azonban e törvénytelen ségével a hatalomvágyó isten elveszti jogát az életre. Erda, a föld titokzatos, mindentudó istennője figyelmezteti is erre. Wotan rezignáltan csak azt kívánja, hogy ne a Nibelungok, a gonoszok kezébe kerüljön a világ uralma. Ezért Erda hét Walkürt szül neki, hét szűzet, kiknek feladata elesett hőseket, Walhallába hozni és egy majdani nagy harcra Alberich nepe ellen előkészíteni. Ezenkívül házasságra lép egy földi nővel és megteremtí a Walsungok erős nemzedékét, melynek feladata a világ feletti uralom majdan az istenek elmúltá után Wotan azonban e tettével megcsalta hitvesét, Trikkát, ki a házasságát védelmezője és kénytelen, nehogy saját törvényét megbontsa, gyermekét, a Walsung Siegmundot elpusztítani. De Wotan kedvenc Walküre, Brünnhilda, az isten-anya akarata ellenére megmenti Siegmund fiát, Siegfriedet. Büntetésül a Walkür elveszti isteni erejét és egy sziklán álva, tűztől körülveve kell várnia, míg egy rettenetesen hős fel nem ébred. E félelmet nem ismeri hős Siegfried lesz. Siegfried feleségül veszi Brunhildát és hősiessen megszerzi az óriásoktól a nibelungok gyűrűjét. Alberich, a sötétség királya azonban nem marad tétlen. Minden vágya a gyűrű visszaszerzése és a veszedelmes Walsung Siegfried elvesztése. Fiának, a komor Hagennak sikerül is adóz cselszövéseivel Siegfried halálát előmozdítania. De célját, a gyűrű megszerzését nem éri el, mert a gyűrűt Brünnhilda visszadobja a Rajnába. Walhalla letűnik, de vele a sötét Nibelheim is.

Mint látjuk, e tetralógia koncepciójában titánián óriási. Mély értelmű problémák teszik értékessé, a fantázia tarka virágai vonzóvá, az érzelem mélysége megrázóvá a drámát. A hangulat egységes és ezt még fokozza a hangszerelés módja is. A nehézségeket Wagner könnyen és gyakran genialis önkényességgel győzi le. Technikailag kisebb színpadokat szinte lehetetlen feladatok elé állít. Sárkányok tevergődnének, Valkűrök vágatnak repülő lovakon, a Rajna sellői usznak a vízben, paloták törnek le és égnek el, a folyó kiárad, gőzök törnek elő, óriások, törpék, istenek jelennek meg — mindez a színpadon. Mondhatjuk, a német színház Wagner kedvéért tökéletesítette technikai készletét.

Igen fontos szerepet játszik Wagnernél a zenekar és már ezért sem adhatók elő műveit a magyar vidéken. Minden szereplő személynek, minden főszemlének, hangulatnak, érzelemnek megvan a maga motívuma, azaz vezető dallama, mely minden alkalomkor visszatér, úgy hogy Wagner zenéje egyszólván egymáshoz sorozott és egymásba fonódó motívumokból áll.

Az óriások motívuma ép oly drasztikus és humorisztikus, amilyen hatalmas, diadalmas Walhalla vezérdallama, amilyen vesztjósító, nyomasztó a „jaj”-motívum!

Kizártak tartom, hogy egy zeneileg kellőképpen nem előkészített magyar ember élvezni tudná e komplikált német muzsikát. Talán még a „Nibelungok Gyűrűjét” inkább tudná élvezni, mint a „Mesterdalmokok”-at, mert abban több a szenvedély és forróság, ez azonban csendes, kristálytisztán germán mű.

Wagner legtökéletesebb művének tart-

ják a „Mesterdalmokok”-at. És tényleg nehéz elképzelni ennél többoldalú és felemelőbb operát. A dráma hőse Hans Sachs, ki ezeröttszáz körül Nürnbergben élt. Becsületes foglalkozására nézve suszter volt, de minden szabad idejét muzsájának szentelte, úgy hogy naponta — ha a hátramaradotólon kívül ugyan mást nem irt — kétszáz verssort költött. Nincs az a téma, melyet fel ne használt volna, melyből ne gyűrt volna tragédiát, komédiát, eposzt. De legjobban klaszszikus értékű farsangi játékaival tűnt ki, melyeket arányos és népies humora tesz feledhetlenné. E mélyérzésű és igaz német ember, ki hozzá még a polgárság virulásának korában élt, méltó hőse lehet német ünnepi játéknak.

A „Mesterdalmokok” meséje röviden a következő:

Pogner, egy nürnbergi aranyműves azon mesterdalmoknak igéri leánya, Éva kezét, ki az énekversenyen legjobban kitűnteti magát. A mesterdalmokok egyesülése olyan jóra való polgárok köre, kik a költészet szent muzsájának papjai. Évába azonban szerelmes egy fiatal lovag, Walter Stolzing, ki úgy reméli Éva kezét megnyerni, hogy felcsap mesterdalmoknak. Ez igyekeztében támogatja őt a bölcs Hans Sachs, aki maga is szerelmes a bajos Évába, de látván, hogy Éva viszonzozza Walter érzelmeit, nagylelkűen lemond a fiatal és illőbb lovag javára. Beckmesser, a vén városi irnok, mesterdalmnok létére, szintén áhítozik Éva keze után és nem kevésbé haragszik Sachsra és védehcére, Walter Stolzingra. A mesterdalmok felvételi vizsgáján Stolzing egy tul szabad, tul merész dalt énekel, úgy hogy megbukik, aminek oka főleg Beckmesser kicinyes rosszakarata, amit, történetesen mint bíró, bőven érezet.

Mit tehet a szerelmes pár? A dalosünnep közeledik, Beckmesser az egyetlen jelölt! Az ünnepély előestéjén Walter már megpróbáltatná Éváját. Ekkor újra közbe lép Hans Sachs és visszatartja őket. Ugyanezen estén Beckmesser szerenádöt akar hozni szíve imádottjának. De kornyikálásával anynyira felzavarja a békés polgárságot álmból, hogy csufosan megverik.

E verés-jelenet szinte páratlan példája a zenei humornak. Bele van szöve a tavaszi éj kobold-varázsa, a bódító orgona-hangulat, a béke és polgári nyugalom, a fiatalság verekedő-kezdve, Beckmesser pökhendisége, az egészséges, gazdag mesteremberváros szabad, német levegője.

Másnap Beckmesser sántán és rosszkedvűen, hiába keres illő költeményt, melyet az ünnepélyen előadhatna. Amint benyit Hans Sachs házába, lát az asztalon heverni egy lapot, melyen egy dal áll. Az irás Sachs-é: csak nem akar ő is Éva kezéért? Hopp, majd belátunk a veséjébe! Mikor Sachs bejön a szobába, kérdi tőle Beckmesser, részt vesz-e a versenyen. A suszter nemmel válaszol, Beckmesser elkéri tőle a dalt, Sachs neki ajándékozza. Elképedve és boldogan távozik a vén irnok prédájával, nem sejtve, hogy a dal ugyan Sachs írása, de nem az ő műve. Stolzing költé e dalt, atyai barátjának, a suszternek diktálta, az pedig nagy bölcsen épen annyit módosított rajta hogy a mesterdalmkokat a forma tekintetében is kielégítheti.

A dalosversenyen Beckmesser tényleg e költeménnyel lép fel. De a dallam, melyet hozzáénekel, oly bárgyu és jómaga oly együgyűen viselkedik, hogy súlyos kudarc után kell visszavonulnia. Erre Stolzing énekl a dalt, még pedig oly sikerrel, hogy mindenki szívesen odakívánja neki Éva kezét. A habérkoszorut azonban Walter Stolzing Hans Sach fejére teszi.

E mű csendes nagyságával és impozáns egyszerűségével felemelően hat: igazi ünnepi játék. Hozzá át meg át van szöve a Hans Sachs-i humor aranyos fonálával és a német kedély legszebb virágai tarkítják.

Ép ilyen minden salaktól mentes műve Wagner „Parsifal”-ja, mely azonban egész más irányú mű. Szövege misztikus és sötét, zenéje megrázó és felemelő. Parsifalról még külön szándékozom megemlékezni.

Rabinovsky Márius.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde	
Magyar hitel	777-75
Osztrák hitel	801-—
4 százalékos koronajáradék	79-95
Allamvasut	884-0
Értéktőzsbank	359-50
Rimamurányi	817-25
Salgótarjáni	840-—
Közúti vasut	591-25

Magánleszámitólasí kamatláb	
Bécs	3 ³ / ₁₆ %
Berlin	2 ¹ / ₂ %
London	2 ¹⁵ / ₁₆ %

Budapesti gabonatőzsde	
Strasser és Könlg debreceni bizományos távtrati jelentése.	
Buza 1915. Április.	12-98
októberre	12-85
Tengeri 1915. máj.	7-26
Rozs áprilisra	—
októberre	9-23
Zab áprilisra	—
októberre	7-79
Tengeri jul.	7-83
aug.	7-58

Készáru 10-zel olcsóbb.

Ingatlanok forgalma.

Tóth Ferenc veszi a debreceni 1624. sztkvben foglalt 97 négyszögöl majorsági földet Katona Imre és neje Erdei Juliánától 9500 koronáért.

Sarkadi László és neje Török Mária veszi a debreceni 8240. sztkvben foglalt 144 négyszögöl majorsági földet Nagy Gábor és neje Szepesi Zsuzsannától 5200 koronáért.

Rác Józsefné Creditier Mária veszi a debreceni 2358. sztkvben foglalt Nyugoti-utca 42. sz házat Vida Mihályné Bumbuj Juliánától 12,000 koronáért.

Rác Gerő veszi a debreceni 6636 sztkvben foglalt 477. négyszögöl Vénkerti szőlőt Tóth Károly és társaitól 12,000 koronáért.

Dr. Varga Imre ügyvéd veszi a debreceni 11,245. sztkvben foglalt 300 négyszögöl uiosztású földet Sipos István és neje Magyar Erzsébettől 900 koronáért.

Özv. Papeller Ferencné veszi a debreceni 11,212. sztkvben foglalt 200 négyszögöl uiosztású földet Juhász István és neje Beregszászi Zsófiától 1300 koronáért.

Csapos Ferenc és neje Horváth Eszter veszik a debreceni 2312. sztkvben foglalt József kir. herceg-utca 55. sz. házat Kovács Andrásné és társaitól 10,000 koronáért.

Penygei Imre veszi a debreceni 6467. sztkvben foglalt 130 négyszögöl Csapókerti szőlőt Gorzsás Lajos és neje Csordás Máriától 2700 koronáért.

TELEFONHANGFEJLESZTŐ

EGYEDÁRUSÍTÁSA MEGYÉNKÉNT KIADÓ.

VILÁGSZABADALOM!
TÖBB EZER HASZNÁLATBAN.

HAJÓS HENRIK

BUDAPEST, VI., DESSEWFY-UTCA 18-20. SZÁM.

901-1914. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreceni kir. járásbírósnak 1914. V. IV. 278/1. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a Mezőgazdasági Bank m. sz. részére debreceni lakosoktól 648 korona tőke, ennek megítelt 8% kamatai és az eddig összesen 100 korona 36 fillér perköltés erejéig, 1914. április hó 1 én bíróság felülfoglalt és 1090 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok 1914. évi június hó 24-én délelőtt 10 órakor kezdetét veendő Debreczenben, Arany János-utca 10. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1914. évi május hó 25-én.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

Tíz évig 50 fillér, azontal minden év 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedett minden év 10 fill. Apró hirdetések előrefizetendők.

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszertőbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegen esatolendő.

A próhirdetésre telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Jellegés leveleket csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Ujság telefon száma: Szerkesztőség 3-39 Kiadóhivatal 3-39 és 18 Nyomda 18

Levelezés

Jellegés levélnek a hirdetés száma is kérétek.

Házasság.
Református főmérnök, ki Németországban egy világcégnél egyhuzamban másfél évtized óta 6000 márká évi fizetéssel biztos állásban van, előkelő családból származik, a magyar nyelvet is bírja, házasságra lépni óhajt református vallású, lehetőleg földbirtokos családból származó urival. Csak komoly ajánlat vehető figyelembe. Kimerítő értesítést „Magyarbarát” címen szíveségből továbbít e lap kiadóhivatala.

Független,
szép, fiatal orosz hölgy 150.000 korona hozomány — később még nagyobb örökség — azonnal férjhez menni óhajt. Vagyis, vallás mellékes, de csakis komoly ajánlatokra válaszol „Hymen”, Berlin, Elisabethstrasse 66.

Igazi
drága soraiért csókolom magát. Irjon sokszor minderről, oly jól esik várnom a levelet, vagy ha nem lehet, itt irjon. Igazít tisztelő F. E.

Szerény
jeligére érkezett leveleket kérem átvenni a kiadóhivatalban.

Csinos
asszonyka igazi ur tisztességes ismeretségét keresi. Leveleket „Boldog” jelige alatt kéret a kiadóhivatalba.

Intelligens
leány intelligens urival levelezni óhajt. Leveleket „Szimpatikus” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja.

!!! FELHÍVÁS !!!

Fizetési zavarokkal küzdő
tisztességes kereskedők, iparosok vagy földbirtokosok ügyeinek sikeres rendezését szavatossággal, minden előleg nélkül vállalom, a szükséges tökélet megszerzem, avagy megfelelő kezesrel gondoskodom. Kifutó összekötéseim vannak és a legjobb referenciákkal rendelkezem. Megkereséseket a kiadóhivatal **MEGBIZHATÓ** jelige alatt továbbítja.

Állás
Gyakorlott
varróleányok felvételnek Goldstein Karolinánál, Miklós-utca 5. sz.

Portékt
gyors- és gépirónó irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban.

Kifutó
fiunak ajánlkozik szorgalmas fiu. Csapó-kert, Kinizsi-utca 65.

Tisztességes
üzletlajdonos buza bevásárlónak, raktárnoknak ajánlkozik. Cim a kiadóhivatalban.

Gyakorlott
irodistanó felvételnek Piac utca 49., II. udvar, első emeleten. — Jelentkezni lehet 10-12-ig délelőtt.

Címírást
vállalok, bármiféle gépirási munkáit is, Cim a kiadóhivatalban.

Német
társalgási órát adna olcsó díjazás mellett német árvalány Simonffy-u. 15.

Két intelligens
gyakornok jó irással nagyobb céghez felvételt, ajánlatokat „Törkövő” jelige alatt kérem.

50 koronát
fizetek annak, aki egy több évi irodai gyakorlattal bírva leányt biztos állásba juttat. Cim a kiadóhivatalban.

Gyors- és gépirónó
több évi irodai gyakorlattal, ki Pesten dolgozott, itt keres irodai alkalmazást. Cim a kiadóhivatalban.

Gépirásban
járta leány ügyvédi irodában vagy más vállalatnál irodai alkalmazást keres. Honvéd-utca 14.

Német-francia
kisasszony, középkorú, kitűnő bizonyítványokkal katolikus családnál a szünetre helyet keres. díjazás nélkül. Ajánlatokat „L. M. A.” jelzésre kéri a kiadóhivatalba.

Óvadékképes
elárusító ügynök felvételt. Honvéd-utca 16.

Könyvelő
mérlegképes — naponta 2-3 órai szabad idővel rendelkeznek — keres foglalkozást. Vállalkozók könyvek felfektetésére, magyar-német levelezés ellátására. Épületfeszakban teljesen járta. Cim a kiadóhivatalban.

ELADÓ szőlőbirtok

rajta levő lakással, nagy betonozott pincével. Cim a kiadóhivatalban

Egy óra reklámképen!

Aki ingyen akar egy órát meg hozzá elegáns, precíz órákat, urak vagy hölgyek részére, választás szerint — irjon azonnal **Uhrenhaus FR. SCHMIDT** Prag, Weinberge 554.

Pénzt kölcsönöz magánzó 5% mellett tisztességes embereknek 5 évi részletfizetéssel (ingatlanra is). KRÖLL K. Berlin 29., poste restante

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és I-rendű vidéki takarékpénztári részvényekre

Konvertált jelzálogra 140 K
Hazai sorsjegyre . . . 90
Oszt. vörös keresztj. . . 40
Olasz vörös keresztj. . . 33
Erzsébet sorsjegyre . . . 7
József . . . 10
Bazillika . . . 20
Magy. vörös keresztj. . . 22

A kölcsön apró részletekben törleszthető. Ha sorsjegyeket bárhol zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre fölemeljük. **Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltjuk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.**

A Debreczeni Kézizálog Kölcsönintézet Részv.-Társ. bankosztálya SIMONFFY-UTCA 13. SZÁM. Telefon 298. Alapítási év 1878.

JANCSÓ TESTVÉREK

asztalosárú és butorgyára **DEBRECZEN, SESTAREBT.**
Ajánlja saját gyártmányú tömörkeményfa butorait, melyek saját butoraktárában megtekinthetők. Csapó-u. 17. Színház-udvar. TELEFON: üzleti 10-30. gyári 10-35.

Lakás

Kiadó
egy csinosan butorozott szoba, teljes ellátás is kapható. Piac-u. 47.

Egy
vagy két ur részére kiadó földszintes, külön bejárattal csinosan butorozott szoba villanyvilágítással, esetleg teljes ellátással is. Arany János-utca 16.

Batthyány-u.
10. sz. bolthelyiség be rendezéssel kiadó.

Kiadó
lakás a Csapó-utca 58. sz. alatt.

Egy szoba,
konyha, speiz, július 1-re kiadó. Kigyó-utca 49. sz.

Kiadó
egy csinosan butorozott különbejárattal szoba Kossuth-utca 35. alatt.

Adás-vétel

Hajdusoboszlón
220 hold elsőrendű szántóföldem tanyaépületekkel több részletben is hasznbérbe kiadó. Dr. Fekete László, polgármester. Hajdusoboszló.

Julányos
árban eladó szép ebédő, háló s konyhaberendezés. Ertekezhetni Burgondia-utca 11.

Hajdu-
megyében eladó egy bolt, házval és pálinkafőzdével együtt. Cim a kiadóhivatalban.

Egy
háloszoba-garnitúra eladó elköltözés miatt. Piac-u. 47.

Lakbérleti szabályzat
kiadó céduálk bármilyen felírással kaphatók a kiadóhivatalban.

Egy
gőzkazán cséplőgéphez eladó. Külsővásár-tér 3. Szappangyár.

Makulatur papiros
kapható a kiadóhivatalban.

Különtéle

Poloskairást
NÁNÁSSY ISTVÁN

legsikeresebben végzi a Máv. vasutak poloska és féregirtója. Kérem 849. számú telefonon felhívni. Évi kezelést és megvizsgálásokat is végez. Levélbeli megrendeléseket kérem. Folyadék méreg kapható. Postakert Gyár-utca 6.

Tejjes
ellátásra egy jobb házból való leányt elvállal intelligens urinó. — Simonffy-u. 9.

Uri
helyről tisztességes özeveg asszony ruhák eladását vállalja, esetleg koszthordást is keres Pappné Myil-u. 8.

Üzlet

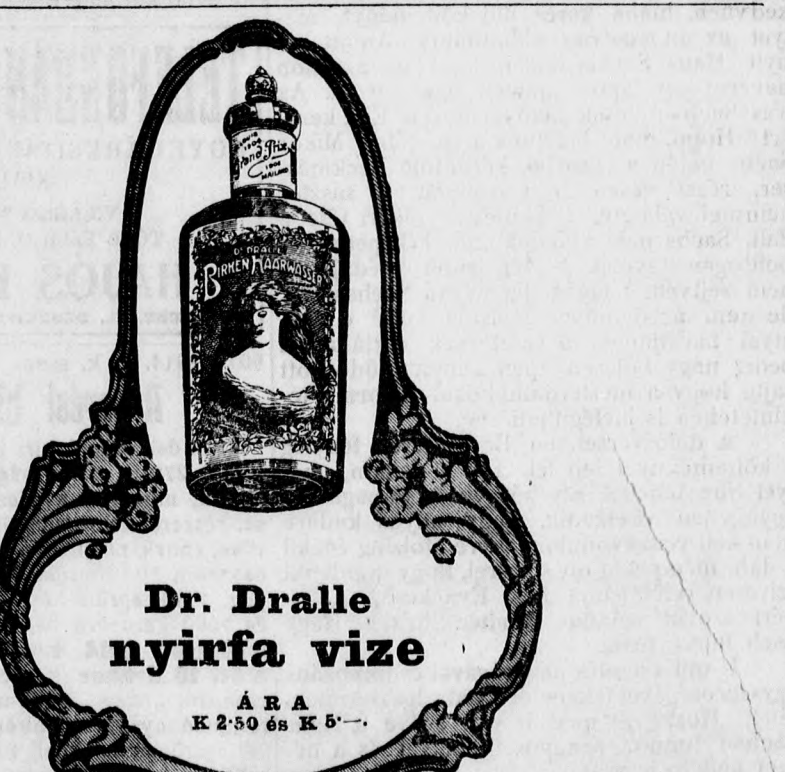
TELI
holmik elrakásához naftalin, terpentín, rovarpor, dohánypor kapható a Deutsch üzletekben.

SZEGEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENŐ fűszer- és gyarmatarú nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Falussy Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41. Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

Szent László (Püspök) hévviz-gyógyfürdő

Nagyvárad mellett, Dants István fürdőberő kezelése alatt.
Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél, kocsin háromnegyed órai távolságon. Május-augusztus hónapokban naponta 12, vasárnap és ünnepeken 10 vonat közlekedik. A vasúti állomás a fürdőtelepen van.
Az európai hírű 41° C. meleg természetes hévviz javallva van: az izületek és izmok csúszó bántalmainál, idült és különösen savas izületek loboknál, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál; köszvényeknél és annak különböző alakjainál; ideggyökknél, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (izütszárd); különösen borbajoknál, végre női bajoknál; heviség; heveny és idült gyomoridültalmaknál, májgyökknél és vesekövek esetében.
Állandó fürdőorvos: Dr. Nagy Igné.

Dr. Dralle nyirfa vize
ÁRA
K 2-50 és K 5-.-

Kérjünk kifejezetten **Dr. Dralle-t** és ügyeljünk arra, hogy ez a név az etiketten legyen. Csak ez biztosítja és védi a számos utánzattól. Kapható minden szakhavágó üzletben. **Georg Dralle, Hamburg és Bodenbach a. E.**

1914 június 21.
figyelem
TART
DEBR
ASZTAL
BU
Debrecz
Az u
rend
hely
Minden
szere m
Kedve
A DEBR
SZ
Debrecz
alatti he
30. napj
kö
a t. részv
Debr
20-án.
1. A
hitelesíté
2. A
nek és a
nek a tá
3. A
mény-sz
igazgató
ságnak a
4. In
Jegy
nyesek által
megtekinthe
szavazati jo
r.-t, vagy a
gyűlés előtt
letéti jegy á
intézet értes

Keresni lehet a 1914. május 21. napon
 a 10. követségi jelzést

PALMA az elasztikus
 cipősarok

figyelje
 meg
TARTÓSSÁGÁT

Ideggyöngye férfiak

(neurasteniában szenvedők)
 kérjenek ezen baj azonnali megszüntetését
 tárgyaló ismertetőt. 40 fillér postabélyeg esatolása mellett. Nem belsőleg beveendő gyógyszer.

„NOVA MECHANIKA 116.”
 Budapest — Főposta — Flókerület 40.

**DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ
 ASZTALOSOR SZÖVETKEZETÉNEK**

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Placz-utca 26—28. sz.

Az új városi bérház fényesen berendezett légfűtéses szuterénhelyiségeiben. Szabad bemenet.

Minden társadalmi osztály részére megfelelő butorok !!!

Szolid árak!

Kedvező fizetési feltételek!
 Telefon: 968.

Meghívó.

**A DEBRECZENI ELSŐ LÁMPABÉL- ÉS
 SZALAGSZÖVŐGYÁR R.-T.**

Debreczenben, Bethlen-utca 32. szám alatti helyiségében f. évi június hó 30. napján d. u. 5 órakor tartandó

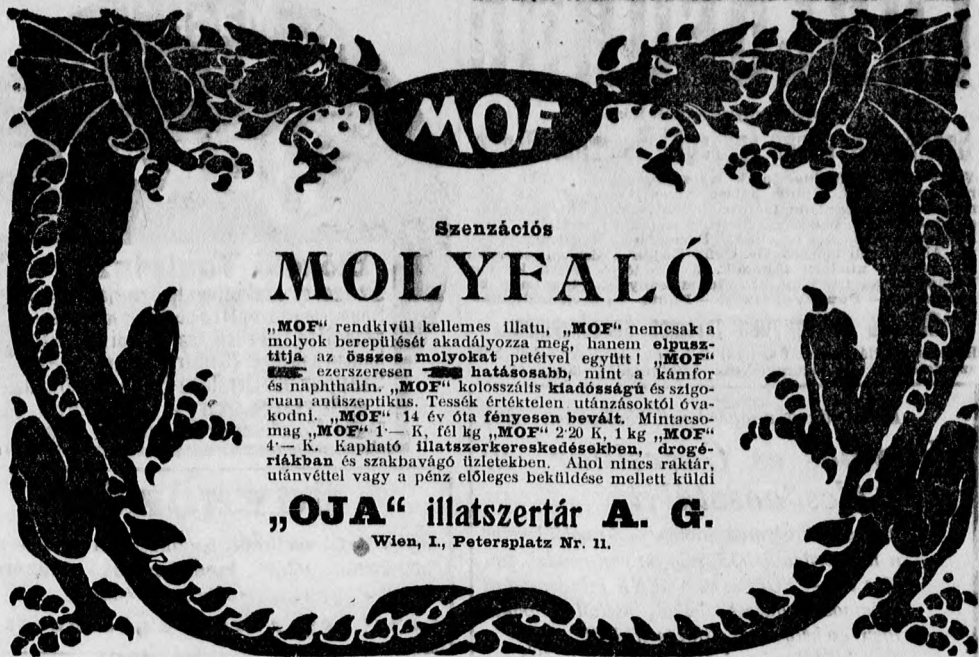
közgyűlésére

a t. részvényeseket ezennel meghívja. Debreczen, 1914. évi június hó 20-án. Az igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság évi jelentésének és a felügyelő-bizottság jelentésének a tárgyalása.
3. Az 1913. évi mérleg- és eredmény-számla jóváhagyása; úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása.
4. Indítványok.

Jegyzet: A mérleg és jelentések a részvényesek által a délelőtti órákban a r.-t. irodájában megtekinthetők. A közgyűlésen csakis azok bírnak szavazati joggal, kik részvényeiket a Bankegyesület r.-t. vagy a társaság pénztáránál 3 nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezik és ez a körülmény a letéti jegy átadásával, illetve a megnevezett pénztárat értesítésével igazolják.

Szenzációs
MOLYFALÓ

„MOF” rendkívül kellemes illatú, „MOF” nemcsak a molyok berepülését akadályozza meg, hanem elpusztítja az összes molyokat petéivel együtt! „MOF” erőszerezés hatásosabb, mint a kámför és naphthalin. „MOF” kolosszális kiadósága és szigorúan antiszeptikus. Tessék értéketlen utánzásoktól óvakodni. „MOF” 14 év óta fényesen bevált. Mintacsomag „MOF” 1—K, fél kg „MOF” 220 K, 1 kg „MOF” 4—K. Rápható illatszerekkereskedésekben, drogériákban és szaktavagó üzletekben. Ahol nincs ráktár, utánvételt vagy a pénz előleges beiktatása mellett küldi

„OJA” illatszertár A. G.
 Wien, I., Petersplatz Nr. 11.

ÁRUMINTA KIÁLLÍTÁS

I. WIENI VÁSÁR
 rendezik a kereskedők ausztriai birodalmi szervezkedése a nemzetközi kereskedőnap alkalmából
 Junius 27—Julius 5.
 1914.
 K. K. Gartenbau
 :: Gesellschaft ::
 I. Kaiser Wilhelmring 12
 Előadások. Ingyen próba-leadások. Kóstoló-pályók.

Nyitva reggel 9 órától este 9 óráig, a szórakozó ban éjjel 12 óráig naponta
 katoná hangverseny.
 Belépti díj 60 fillér.

**MAGYAR SZAB. PATKÓGYÁR R.-T.
 VIZVEZETÉKI ÉS CSATORNÁZÁSI
 OSZTÁLYA**

DEBRECZEN,
 HID-UTCA 4.
 Telefon 10-60

Vizvezetési és egészségügyi berendezéseket legjobb kivitelben és kedvező feltételek mellett készítenk. Műszaki felvilágosításokat és költségvetéseket díjtalanul adunk.

Magyar Szabadalmazott Patkógyár Részvénytársaság.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

„CZÉGNÉL”
DEBRECZEN,
 Kistemplombazár

Napernyők

Gyermekruhák

Harisnyák

Tricók

!! nagy választékban !!

Felsőzugófürdő

Szepes megye. Vasútállomás Podolin (poprádvölgyi vasút). Kiterjedt fenyvesek, por- és szelmentes fűvés, 617 méter a tenger színe felett.

**Kénes szénsavas hévforrások
 Radioaktiv**

Kiváló gyógyhatású csusz-, kőszvény-, gyomor-, vese-, hólyagbántalmaknál, női bajok után visszamaradt izmágyoknál és a légzőszervek megbetegedéseknél — Alladó fűrészeres. — Olcsó szőráz szobák, kitérő konyha mérsékelt árral. Posta és telefon helyben. Prospektust küld és felvilágosítással szolgál az uradalmi igazgatóság.

STILLER JÓZSEF cs. és kir. kizárólagosan szabadalmazott :: **jégszekrénygyára** Alapított 1873-ban.

csakis: Budapest, VII., Kazinczy-utca 6/B. sz. (ezelőtt: Nagydófa-utca 22. szám és Wesselényi-utca sarok.)
 Ajánlja kitérő gyártmányait, mindennemű jégszekrényekben, sörkímérő készülékekben, fagy-lalt-reservoároknak, borkímérő-asztalokban, stb.

Jutányos gyári árak.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

PETROLEUM

Ha szép világosságot akar szobájában, kérje mindenütt >>>>>

a «Vacuum Oil Company r.-t.»
 ↓ **ACLITE** ↓
 petroleumát,

amely takarékos használata, kifogástalan égése, nagy világító erejével tűnik ki.

LUBLÓFÜRDŐ

kiterjedt fenyveserdők között.

Szénsavas vasas (pezsgő) és moortüfűdők.

Vasas források, főleg dúsak szénsavban, ivó-, fürdő- és le-
rülletli gyógymód. Kétféle hatású vérszegénységnek, az ideg-
rendszer idült bántalmának, szívbántalmának, általános gyen-
geségnek, súlyos betegségek, testi és szellemi túlerőltetés után,
különösen pedig női bajoknak. Pormentes, védett fekvés (556
m.) Állandó fürdőorvos Dr. Orffy Lajos budapesti nőorvos.
Kényelmes modern lakások. A vendéglő illetve konyha
Weber E. vezetés alatt áll. Finom konyha. Figyelmes ki-
szolgálás. — Fényképezés. — Posta- és távirdeállomás.

Élő- és utóidényben tetemes árkedvezmény.

Bővebb felvilágosítással szolgál és képes prospektusokat küld
az uradalmi fürdőgondnokság Lublófürdőn (Szepesmegye.)

Értesítjük a nagyjérdemű közönséget, hogy Villamos és Gázcillár ::: Kölcsönostályt

honosítottunk meg, mely a mai naptól kezdve
a nagyjérdemű közönség szíves rendelkezé-
sére áll. — KÖLCSÖN ADUNK mindennemű
villamos és gázcillárokat, asztali lámpákat
igen csekély havi díjazás mellett.
Érdeklődőknek szívesen szolgálunk díjmen-
tes költségvetéssel. ::: Teljes tisztelettel

Magyar Fém- és Lámpa- árnyagár R.-t. raktára

Debreczen, Piac-utca 85. szám.

Telefon 227.

Balatonfüredi szanatorium és gyógyfürdő !!!

Természetes szénsavas iszapfürdők és balaton-
fürdők. Ivókúra. Fizikai és diétetika gyógy-
intézet az összes belbetegségek számára, különös
tekintettel a szív- és érrendszer, vese megbete-
gedésénél és női bajoknál. Csukorbetegnek
ivó-, alkáliszó- és diétetikus kúra. Idegbeteg-
számára az összes modern gyógyszerkészítményekkel fel-
szerelve. Soványító-, hízó-kúra. Röntgen- és che-
mial-laboratórium. Zander-intézet. Inhalatórium.
— Egész éven át nyitva. — Prospektussal és fel-
világosítással szolgál a Fürdőigazgatóság.

Meghívó.

„A Villamos Iavágó, porszívó és parkett-
fényező r.-t. felszámolásban“

Évi rendes közgyűlését

1914. évi június 30-án d. u. 4 órakor
tartja meg, Egyháztér 5 sz. (földszint balra)
Dr. Szabó Sándor ügyvéd irodájában, melyre
a t. részvényesek ezennel meghívotnak.

Tárgyak: 1. A felügyelő- és felszámoló-
bizottság jelentése. 2. Mérleg- és eredmény-
számla jóváhagyása. 3. Felszámoló- és fel-
ügyelő-bizottság felmentése. 4. Indítvány a
felszámoló-bizottság további működésének
irányítása tárgyában. 5. Esetleges indítvá-
nyok.

Debreczen, 1914. június 20-án.

A felszámoló-bizottság.

Jegyzet. A mérleg, az eredmény-számla a
felszámoló-bizottság és felügyelő-bizottság jelentése
a fenti helyiségben a t. részvényesek rendelkezé-
sére áll.

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári időnyre

Egy szelvény	szelvény 7 kor.
3. 10 m. hosszú	szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény)	szelvény 17 kor.
elegendő, csak	szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ért,
színes szöveteket, turisztalókat, selyemkarn-
garni, női kosztüm szövetekéért, gyári árakon
kell, mint megvásárolható és szálló cég mindenütt
ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha
szövetkészletét közvetlen Siegel-Imhof cég-
nél, a gyári piacon rendel meg, igen jelenté-
keny. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási
választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még
a legkisebb rendelésnél is, teljesen triss árban

Mack' féle KAISER- BORAX

Előkeelő Toaletszer

Százezer családban használatban,
Finomítja és szépíti a bőrt, meg védelmezi
minden időjárás ellen. Csak valódi piros kar-
tonban á 15,30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-
Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH, WIEN III/1
Mindenhol kapható.

ÜGYNÖKÖK

ügyesek és szolidok legmagasabb jutalék mel-
lett kitűnő jóhírű **íaredőny és ablakernyő**
gyártmányokhoz felvétetnek.

Ernst Geyer Braunau, Csehország.

Ragyogó fehér a fehérnemű

— egy 1/2 órai főzés után —

persil önműködő mosószerrel

Jótállás mellett ártalmatlan! Chor nélkül!
Kefelés nélkül! — Dörögítés nélkül!

„**PERSIL**“ megkíméli a fehér-
neműt, azt kazán-
ban főzve fehér lesz, mintha a napsugarak a
szabadban fehérítetté volna. — Gyár:

GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1.

Mindenütt kapható!

ESKA
A koncentrált köt-
karikás Es-ka kerék
párunk által cca. 40%
erőkifejtést megtakarít.
A legfontosabb újdonság
Egyedüli árusítás:
Kastrup & Swetlik
Eger 4/B.
Molnár Testvérek Debreczen.

Eladó női divatárúüzlet.

SZATMÁRNÉMETIBEN
DEÁK-TÉR 28. SZ. A.

80 év óta fennálló s 28 év óta saját vezeté-
sem alatt levő kitűnő forgalmu női divatárú-
üzletemet családi körülményeim miatt eladni
szándékozom. Komoly vevők
értekezhetnek a tulajdonossal

özv. Andrassy Gábornénál.

!! TEJELADÁS !!

Sóspusztán felállítandó 80—100 darabból álló te-
henészetben októberről termelendő tej megvéte-
lére ajánlatokat kér

Zlinszay János birtokos, Bpest, Lónyay-u. 13/a.

Hirdetés lakás bérbeadására.

Az Árpád-téri paróchián levő 4 szo-
bából és mellékhelyiségekből álló földszinti
uri lakás folyó évi november hó 1-ső
napjától 1917. évi április 30-ik napjáig
bérbe adatik.

Kibérelni szándékozók felhivatnak,
hogy ajánlataikat, az ajánlati összeg 10%-
tőlójának az egyházi pénztárba bántapénz-
ként lett lefizetését igazoló nyugtával ellátva
folyó évi július hó 10. napjáig a reform-
átus egyház iktató hivatalába adják be.

Azon esetre, ha ajánlat vagy nem ér-
keznék be, vagy kielégítő nem lenne: — a
bérbeadásra 1200 korona kikéltési ár mel-
lett árverés tartatik s annak határidejéül
folyó évi július hó 13. napjának dél-
után 3 órája az egyház tanácsstermébe
ezennel kitézetik.

A bérbeadás feltételei az egyház hiva-
tali helyiségében naponként d. e. 8 órától
12 óráig megtekinthetők.

Figyelmeztetnek egyttal az érdeklő-
dők, hogy az Egyház-tér és Hatvan-utca
sarkán levő egyházi bérházban a kiadatlan
utcai és udvari boltokra, valamint az Árpád-
téri paróchia alatt levő kiadatlan boltra is
az ajánlatok ugyancsak az egyház iktató hi-
vatalánál adhatók be.

Debreczen, 1914. június hó 16.

Pénzes Sándor,
g. b. elnök.

Gyógy- és vizgyógyintézet

minden modern phisikai gyógyszerkészítményekkel
EGGENBERG, :: GRAZ MELLETT.
Vezető-orvos Dr. Grossmann, volt egyet. segéd.

Eredeti Mayfarth-féle

törvényileg védett

„HERKULES“

bor- és gyümölcs-sajtók

Elsőrendű gyártmány

Viznyomásu bor- és gyümölcs- sajtók

Felül nem mult!

Szőlő- és gyümölcs-örlők, szüre- telő berendezések

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

gazdasági gépgyár

Bécs (Wien) II. Taborstrasse 71.

Árjegyzőkek ingyen.

Képviselek keresztetnek. Különleges gyártás, sajtók és borászati készülékek számára.

